

Presenting a Model for Measurement of Auditing Professions' Social Status in Iran: a Systematic Review

Abdolmajid Sedighi

Ph.D. of Accounting, Department of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabataba'i, University, Tehran, Iran, Sedighi.majid@gmail.com

Jafar Babajani*

Professor, Department of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabataba'i, University, Tehran, Iran, Jafar.babajani@gmail.com

Ali Delavar

Distinguished Professor, Department of Educational Measurement, Faculty of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i, University, Tehran, Iran, Delavarali@yahoo.com

Farokh Barzideh

Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabataba'i, University, Tehran, Iran, Fbarzideh@yahoo.com

Abstract

Purpose: The aim of this study is to conduct a review of auditing professions' social status research and presenting a model for measurement of auditing professions' social status in Iran.

Method: The present study is a systematic review and using Prisma flow diagram. In order to achieve the research objectives, the present study focuses on articles published in the ProQuest, ScienceDirect, Scopus, Google Scholar, Springer, Emerald (for foreign articles) and the Noormags, Magiran, Civilica, Ensani portal, Scientific Information Database, Central Library of Allameh Tabataba'i University, National library (for domestic articles) from 1990 to 2022. Also, in order to assess the validity of the presented model, using a researcher-made questionnaire whose validity and reliability were confirmed, the opinions of 116 experts were received in 2022 and analyzed. The results of the questionnaire are confirming of all the main aspects of the presented model.

Results: Out of 6670 studies, 62 studies had inclusion criteria and entered at the final analysis. Finally, in the matrix of concepts, concepts such as economic resources, social support, education, dimensions of occupational prestige, dimensions of professional identity and independence were identified for the social status of the auditing profession in Iran.

Conclusion: According to the results, components effective on auditing professions' social status in Iran included two main themes known dimensions of occupational prestige and dimensions of social stratification. To measure this status, various indicators such as Walton's quality of life questionnaire, job satisfaction questionnaire and per capita income of audit institutions can be used, which is presented in the form of a model.

Contribution: Considering that no research has been done to measure the social position of the auditing profession in Iran. The present model helps the understanding of organizational decision makers and audit institutions to pay special attention to the auditing professions' social status and improve the social status of the auditing profession.

Keywords: Social Status, Auditing Profession, Systematic Review.

Research Article

Cite this article: Sedighi, Babajani, Delavar & Barzideh (2023) Presenting a Model for Measurement of Auditing Professions' Social Status in Iran: a Systematic Review, Journal of Financial Accounting Knowledge, Vol.10, NO.1, Spring 2023, 1-32.

DOI: 10.30479/jfak.2023.17979.3055

Received on 17 November, 2022   **Accepted on** 13 May, 2022

© The Author(s).

Publisher: Imam Khomeini International University.

Corresponding Author: Jafar Babajani (Jafar.babajani@gmail.com)

ارائه مدلی برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران: مطالعه مرور نظام‌مند

عبدالمجید صدیقی^۱

دکتری حسابداری، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
 Sedighi.majid@gmail.com

جعفر باباجانی*^۲

استاد گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. Jafar.babajani@gmail.com
 علی دلاور

استاد ممتاز گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
 Delavarali@yahoo.com

فرخ برزیده

دانشیار گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. Fbarzideh@yahoo.com

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، مروری بر پژوهش‌های حوزه جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی و ارائه الگویی برای سنجش جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران است.

روش: این پژوهش با روش مرور نظام‌مند و با استفاده از فلوجارت پریزما انجام شده است. در جستجوی نظام‌مند از پایگاه‌های داده پروکوئست، اسکوپوس، گوگل اسکالر، اسپرینگر، امرالد، ساینس دایرکت، مگیران، نورمگز، سیویلیکا، پرتال جامع علوم انسانی، پایگاه علمی جهاد دانشگاهی، سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی و کتابخانه ملی در بازه زمانی ۱۳۸۰ الی ۱۴۰۱ (برای مقالات فارسی) و ۱۹۹۰ الی ۲۰۲۲ (برای مقالات انگلیسی) استفاده شده است. همچنین به منظور سنجش اعتبار الگوی ارائه شده، با استفاده از پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای که روایی و پایایی آن تأیید شده، نظرات ۱۱۶ نفر از خبرگان در سال ۱۴۰۱ دریافت و تجزیه و تحلیل گردید. نتایج به‌دست آمده بیانگر تأیید تمام اجزای اصلی مدل کیفی تدوین شده است.

یافته‌ها: در مجموع از ۶۶۷۰ مطالعه، ۶۲ مقاله وارد مرحله شمولیت مرور نظام‌مند شدند و نهایتاً در قالب ماتریس مفاهیم، مفاهیمی چون منابع اقتصادی، پشتیبانی اجتماعی، تحصیلات، ابعاد منزلت شغلی، ابعاد هویت حرفه‌ای و استقلال برای جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی متأثر از ابعاد منزلت حرفه‌ای و ابعاد قشربندی اجتماعی است که برای اندازه‌گیری این جایگاه می‌توان از شاخص‌هایی متنوعی چون پرسشنامه کیفیت زندگی والتون، پرسشنامه رضایت شغلی و سرانه درآمد مؤسسات حسابرسی استفاده کرد که در قالب یک الگو در پژوهش حاضر ارائه شده است. دانش‌افزایی: با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران انجام نشده است، الگوی حاضر به درک تصمیم‌گیرندگان سازمان و مؤسسات حسابرسی کمک می‌کند تا به جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی توجه ویژه کنند و در راستای بهبود این جایگاه از این مطالعه بهره ببرند.

واژگان کلیدی: جایگاه اجتماعی، حرفه حسابرسی، مرور نظام‌مند.

مقاله پژوهشی

*استناد: صدیقی، باباجانی، دلاور و برزیده (۱۴۰۲)؛ ارائه مدلی برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران: مطالعه مرور نظام‌مند، فصلنامه علمی دانش حسابداری مالی، مقاله پژوهشی، دوره ۱۰، شماره ۱، پیاپی ۲۶، بهار ۱۴۰۲، ۱-۲۲.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۷/۲۶ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۲/۲/۲۳

ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) © حق مؤلف نویسندگان

۱- مقدمه

شناخت هویت و تلاش برای بسط و ارتقای آن به منظور افزایش رفتارهای موافق و همسو با اهداف سازمانی حایز اهمیت است و تحقق اهداف سازمان را میسرتر می‌کند. بر اساس نظریه هویت اجتماعی، هویت متأثر از عضویت در گروه و از طریق همتایان در گروه شکل می‌گیرد و افراد تمایل به مرزبندی میان خود و دیگران به وسیله طبقات اجتماعی دارند (شاهعلی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۱، ۸۲). هویت به ما کمک می‌کند تا نشان دهیم که چگونه به دیگران شبیه و از آنها متمایز هستیم و نقش مهمی در معناسازی زندگی شخصی و حرفه‌ای ایفا می‌کند. هویت‌ها در طول زمان از طریق تجربیات، تعاملات اجتماعی و منطبق‌های نهادی ساخته و نهایتاً در درون یک فرد نهادینه می‌شوند (استک و مالش، ۲۰۲۲: ۱۷۷). در میان برجسته‌ترین هویت‌های اجتماعی، «هویت شغلی»^۱ مبنای مهمی برای تصور از خود، عزت‌نفس و انگیزش شخصی است و شغل یک فرد ردپای مناسبی از سبک زندگی و هویت اجتماعی و شخصی وی ارائه می‌دهد (مک‌کینون و لانگفورد، ۱۹۹۴، ۲۱۵). هویت حرفه‌ای نه تنها به دانش فرد در مورد یک حرفه وابسته است، بلکه در انجام موفقیت‌آمیز نقشی که برای یک حرفه خاص در نظر گرفته شده است هم دارای اهمیت است (تساکیسیریس، ۲۰۱۶). جایگاه اقتصادی - اجتماعی^۲ به نوعی موقعیت فرد در ساختار اجتماعی است که منابع موجود و در دسترس او را تعیین می‌کند (فوجیشیرو و همکاران، ۲۰۱۰، ۲۱۰۰). حرفه یکی از نمونه‌های یک گروه اجتماعی است که افراد می‌توانند با آنها هویت‌سازی کنند. حتی ممکن است هنجارهای اجتماعی صریح یا ضمنی گروه‌هایی که خود را متعلق به آن می‌دانند را نیز اتخاذ کند بدون اینکه واقعاً با اعضای سازمانی ارتباط برقرار کرده باشد؛ بنابراین «هویت حرفه‌ای»^۳ نمونه‌ای از «هویت اجتماعی» است. توسعه هویت اجتماعی پیچیده است به طوری که هویت‌های حرفه‌ای حتی در غیاب تجربه مربوط به نقش نیز می‌توانند رشد کنند. نکته مهم آن است که افراد محدود به یک هویت واحد نیستند، وقتی فردی چندین هویت دارد، ممکن است همه هویت‌ها به طور هم‌زمان فعال باشند، اما هویتی که در یک وضعیت خاص، بارزترین است، همان هویت اثرگذار بر فرد است (اُبریمایر و همکاران، ۲۰۲۱، ۲).

حسابرسی نیز به طور معمول در کنار حرفه‌هایی مانند پزشکی و حقوق به‌عنوان یک حرفه در نظر گرفته می‌شود که به طور سنتی نقش حسابرسان، اطمینان از کیفیت اطلاعات حسابداری است (محمودیان و سلیمانی‌امیری، ۱۳۹۶، ۲۵)؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که موارد گفته‌شده در بالا در مورد این حرفه نیز صدق می‌کند. علاوه بر این، جایگاه اجتماعی^۴ در حرفه‌های مختلف باهم متفاوت است و داشتن یا نداشتن جایگاه اجتماعی با برخی از مؤلفه‌های موفقیت شغلی نیز در ارتباط است. به همین سبب در فهم عوامل مؤثر در تبیین جایگاه اجتماعی باید بر عوامل چندگانه تأکید داشته باشیم و آن را از منظری جامع ببینیم

(خانی پور و همکاران، ۱۳۹۸، ۳۴). با توجه به اینکه در حال حاضر برای توصیف تئوری حسابرسی، منابع اندکی در دست داریم (حساس یگانه، ۱۳۸۸)، انجام تحقیق پیش‌رو می‌تواند با اتکا بر نظریه‌های روان‌شناسی اجتماعی منجر به توسعه ادبیات نظری بین‌رشته‌ای در حوزه هویت حرفه‌ای و جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی گردد. با توجه به کمبود منابع و پژوهش‌های معتبر در این زمینه در محیط اقتصادی ایران، اهمیت و ضرورت انتخاب موضوع این پژوهش را از بعد نظری مضاعف می‌نماید. همچنین حرفه حسابرسی در ایران از سابقه دیرینه‌ای برخوردار است که زیر نظر جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی فعالیت حرفه‌ای دارد و به استناد اطلاعات مندرج در گزارش سالیانه منتشر شده در وبگاه جامعه حسابداران رسمی^۵ در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۲۶۳ مؤسسه حسابرسی و ۲۸۵۵ حسابدار رسمی، عضو جامعه حسابداران رسمی ایران هستند که به لحاظ وجود انجمن‌های حرفه‌ای و خودنظارتی جزو حرفه‌های فعال در کشور محسوب می‌شود و به لحاظ توجیه ضرورت‌های کاربردی نیز انجام پژوهش حاضر می‌تواند هم برای جامعه حسابداران رسمی و هم برای سازمان حسابرسی حایز اهمیت باشد تا به ضرورت بررسی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی توجه نمایند. از این‌رو آنچه در این پژوهش مدنظر است تعیین مدلی برای تعیین عوامل اثرگذار بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران و ارائه شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری این جایگاه است.

۲- مبانی نظری

نظام قشربندی اجتماعی^۶ یکی از مفاهیم اساسی در توصیف ساختار اجتماعی جوامع است که برای توصیف نابرابری‌های میان افراد و گروه‌ها کاربرد دارد (امیرپورسعید محمدعلی، ۱۳۹۸، ۵۱). نظریه‌های قشربندی معاصر از اندیشه‌های کارل مارکس و ماکس وبر متأثر شده‌اند. بر اساس نگرش مارکس، طبقات اصلی جامعه بر اساس مالکیت ابزار تولید، شکل می‌گیرند؛ یعنی جامعه به دو گروه اصلی مالک ابزار تولید و ناتوان در دسترسی به ابزار تولید تقسیم می‌شوند (گیدنز، ۱۳۸۷، ۲۳۷). معیار گروه‌بندی اجتماعی بر اساس این دیدگاه صرفاً بعد اقتصادی (ثروت و درآمد) است (سام‌آرام، قائم پور، ۱۳۹۰، ۷۷). ماکس وبر با بسط و توسعه تحلیل ماکس وبر، اندیشه‌های وی را تکامل داده و ضمن اذعان به اهمیت بعد اقتصادی در باب قشربندی اجتماعی، اشاره می‌کند که عوامل اقتصادی گوناگونی غیر از مالکیت روی ابزار تولید روی طبقه اثرگذار هستند؛ مانند مهارت‌ها، مدرک‌ها و شرایط انواع مشاغل کسب شده توسط افراد. همچنین وبر علاوه بر طبقه به دو جنبه اساسی دیگر در حوزه قشربندی توجه دارد، جایگاه اجتماعی و حزب. جایگاه اجتماعی یعنی تفاوت میان گروه‌های اجتماعی از لحاظ احترام و اعتبار اجتماعی که دیگران برای آنها در نظر می‌گیرند (گیدنز، ۱۳۸۷).

تصور از مشاغل به‌عنوان «هویت اجتماعی»^۷ برگرفته از «نظریه هویت» در روان‌شناسی اجتماعی است که با این فرض آغاز می‌شود که از «نمادها» برای تعیین مولفه‌های پایدار که معمولاً «موقعیت» نامیده می‌شوند، استفاده می‌شود و این موقعیت‌ها هستند که انتظارات رفتاری مشترک را در قالب «نقش» ایجاد می‌کنند. از طریق نمادسازی دریافت شده از زبان این موقعیت‌های اجتماعی به هویت شخصی تبدیل می‌شوند و افراد برای معرفی خود موقعیت‌های اجتماعی را به کار می‌گیرند. بر اساس نظریه هویت، هویت‌های اجتماعی مولفه‌های اساسی ساختاری خویش‌نم هستند و انگیزش انسانی را تعیین می‌کنند (مک‌کینون و لانگفورد، ۱۹۹۴). نظریه هویت اجتماعی بیان می‌دارد که افراد بر اساس عضویت در گروه، مانند هویت نژادی- قومی و جنسیت، هویت جمعی را تجربه می‌کنند. هویت اجتماعی، افراد را به سمت طبقه‌بندی «خود» و سایر گروه‌های برجسته به‌صورت مرزبندی بین «ما» و «آنها» هدایت می‌کند. طبقه‌بندی «خود» مبتنی بر عضویت در گروه ممکن است چنان برجسته باشد که بتواند به طور خودکار حتی با محرک‌های ظریف نیز فعال شود (راماسوبرامیان و مورفی، ۲۰۱۴، ۳۵۹). بر اساس نظریه هویت اجتماعی، مردم خود را به‌عنوان اعضای گروه تعریف می‌کنند و اینکه چگونه افراد یک هویت اجتماعی را درونی می‌کنند هم به تجربیات گذشته و هم به دانش مربوط می‌شود، همچنین به هنجارهای اجتماعی واقعی یا درک شده از گروه‌های نزدیک، بستگی دارد. با شناسایی یک گروه، اعتقادات آن گروه با توجه به قضاوت‌ها و تصمیمات مناسب، درونی می‌شوند که منعکس‌کننده انتظارات در مورد «آنچه باید انجام شود» و «آنچه نباید انجام شود» است (اُبریمایر و همکاران، ۲۰۲۱). طبق تعریف ارائه شده توسط انجمن روان‌شناسی آمریکا، «جایگاه اقتصادی-اجتماعی» وضعیت اجتماعی یا طبقه اجتماعی یک فرد یا گروه است که معمولاً بر اساس ترکیبی از تحصیلات، درآمد و شغل اندازه‌گیری می‌شود. بررسی جایگاه اقتصادی-اجتماعی اغلب نابرابری در دسترسی به منابع را آشکار می‌کند. جایگاه اقتصادی-اجتماعی به موقعیت فرد در ساختار اجتماعی و منابع در دسترس وی اشاره دارد که از دو جنبه قابل‌بررسی است: منابع واقعی و جایگاه اجتماعی. منابع واقعی، منابع در دسترس فرد در حال حاضر است؛ مانند ثروت مادی (درآمد؛ دستمزد...) و پشتیبانی اجتماعی، اما جایگاه اجتماعی به معنای دسترسی بالقوه به منابع در صورت بروز نیاز است. هر میزان جایگاه اجتماعی بالاتر باشد، دسترسی به این منابع بیشتر است. برای بررسی جایگاه اجتماعی از «منزلت شغلی»^۸ به‌عنوان یک شاخص صریح از وضعیت اجتماعی استفاده می‌شود که یک سنجه از قدرت است (فوجیشیرو و همکاران، ۲۰۱۰). نیاز به احترام و داشتن منزلت، یکی از نیازهای روحی بشر است که بر سایر رفتارهای وی اثر می‌گذارد. کسب منزلت یکی از مقوله‌های اصلی برانگیختگی عزت‌نفس (احترام به خود) و دریافت احترام از جانب دیگران تلقی می‌گردد که بر جنبه‌های انگیزشی و عملکردی افراد مؤثر است. از نگاه سازمانی

نیز یکی از مولفه‌های رضایت شغلی، منزلت شاغلین است. باید توجه داشت در ایران نیز اصول ۲، ۱۹، ۲۲، ۳۹ و ۴۷ قانون اساسی کشور و نیز ماده ۱ و ۸ سیاست‌های کلی نظام اداری، مواد ۱۹۵ و ۲۰۱ قانون برنامه پنجم توسعه کشور، مواد ۴، ۶ و ۷ برنامه اصلاحات در نظام اداری کشور، مواد ۳۶ و ۱۱۴ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماد ۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران، به اهمیت کرامت انسانی و منزلت افراد اشاره داشته است، برای مثال در ماده ۱ و ۸ سیاست‌های کلی نظام اداری به نهادینه‌سازی فرهنگ‌سازمانی مبتنی بر کرامت انسانی، ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی و حفظ کرامت و عزت و تأمین معیشت تأکید شده است؛ بنابراین موضوع منزلت شاغلین از الزامات قانونی نیز محسوب می‌گردد (صالح‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۷، ۲). حفظ جایگاه اجتماعی یکی از اصول اساسی حقوق بشر است. مفهوم جایگاه اجتماعی با سایر ارزش‌های انسانی مانند حریم خصوصی، احترام و استقلال همپوشانی دارد. جایگاه اجتماعی نقش مهمی در نحوه درک افراد از یک حرفه و همچنین گرایش افراد به آن دارد. علی‌رغم توجه اخیر به مفهوم جایگاه اجتماعی، این واژه همچنان مفهومی مبهم، پیچیده و قابل‌تفسیر است که هنوز تعریف جامع و مشخص مورد توافق صاحب‌نظران از آن، ارائه نشده است. از سوی دیگر، جایگاه اجتماعی یکی از عوامل مؤثر بر شکل‌گیری و تقویت هویت حرفه‌ای است، بنابراین هرگونه تهدیدی برای جایگاه اجتماعی موجب آسیب به هویت حرفه‌ای شده و بر کیفیت ارائه خدمات آن حرفه اثرگذار است. عواملی مانند حقوق و مزایای شغلی کم، اعتبار شغلی پایین و دست‌کم گرفتن خدمات شغلی در نگرش افراد نسبت به وضعیت حرفه‌ای در جامعه مؤثر است (جدیدی، ۲۰۲۲، ۱۲۳).

حرفه‌ها به‌عنوان گروه‌های سازمان‌یافته‌ای که توانایی استقلال از شرکت‌ها را دارند، مفهوم‌سازی می‌شوند. قابل‌توجه است که کارکنان حرفه‌ای که طبق استانداردهای حرفه‌ای هدایت می‌شوند ممکن است، هویت آن‌ها وابسته به هویت حرفه‌شان گردد. از دیدگاه هویت اجتماعی، وجود خصوصیات یا الزامات مشخص در حرفه‌ها، بستر مناسبی را برای توسعه هویت شغلی فراهم می‌کند. روند هویت‌یابی حرفه‌ای برای حرفه‌های تثبیت‌شده و معتبر، مانند پزشکی و حقوق که اعضای آن دارای دانش و مهارت‌های ارزشمند اجتماعی و منحصربه‌فردی هستند تشدید می‌شود (لوی و همکاران، ۲۰۰۴، ۱۱۰). حرفه نمونه‌ای از یک گروه اجتماعی است که افراد می‌توانند با آنها هویت‌سازی کنند. حتی ممکن است هنجارهای اجتماعی صریح یا ضمنی گروه‌هایی که خود را متعلق به آن می‌دانند را نیز اتخاذ کنند؛ بدون اینکه واقعاً با اعضای سازمانی ارتباط برقرار کرده باشد؛ بنابراین «هویت حرفه‌ای» نمونه‌ای از «هویت اجتماعی» است. توسعه هویت اجتماعی پیچیده است به‌طوری‌که هویت‌های حرفه‌ای حتی در غیاب تجربه مربوط به نقش نیز می‌توانند رشد کنند (اُبریمایر و همکاران، ۲۰۲۱). حسابرسی نیز به طور معمول در کنار حرفه‌هایی مانند پزشکی و حقوق به‌عنوان یک حرفه در نظر گرفته

می‌شود که به طور سنتی نقش حسابرِس، اطمینان از کیفیت اطلاعات حسابداری است (سلیمانی‌امیری و محمودیان، ۱۳۹۶). بر اساس تئوری هویت اجتماعی، نگرش کارآمدی حسابرِس در مذاکرات زمانی می‌تواند به اثربخشی قضاوت‌های حسابرِس منجر شود که حسابرِس بر مبنای هویت حرفه‌ای، درک منسجم‌تری از فلسفه حرفه حسابرِس داشته باشد و بر این مبنای در زمان مذاکره استراتژی‌های خود را مبتنی بر اولویت‌های استانداردهای حسابرِس همچون بی‌طرفی و تردید حرفه‌ای بنا می‌نماید و ماهیت هویتی‌اش را از صاحب‌کار جدا می‌کند. برعکس اگر حسابرِس هویت حرفه‌ای وابسته به صاحب‌کار داشته باشد، تحت این شرایط، استراتژی‌های مذاکره‌های خود را بر اساس اولویت‌های صاحب‌کار بنا می‌نماید و این موضوع می‌تواند باعث کاهش اثربخشی عملکرد حسابرِس در زمان قضاوت گردد (حسینی و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۷۸).

حسابرسی در یک بستر اجتماعی توسعه می‌یابد. یک جامعه سازمان‌یافته در واقع یک جامعه تخصص‌گرا است که افراد، مشاغل مختلفی را دنبال می‌کنند، اما در عین حال هر فرد هویت‌های جداگانه و شخصی خویش را هم توسعه می‌دهد. در این اجتماع، عملکرد افراد و گروه‌ها در ماهیت تخصصی برآمده از مشاغل و تغییرات طبیعی‌شان ریشه دوانده است که این تخصص‌گرایی در حسابرسی نیز قابل‌تعمیم است. تغییرات در ماهیت یک حرفه نیازمند توجه به ارتباطات با سایر ساختارهای اجتماعی در موضوع قوانین و قضاوت‌هاست. بازیگران هر بخش از وظایف، به طور پیوسته مرتبط به هم هستند (مهدوی و دریایی، ۲۰۱۶، ۱). هویت حرفه‌ای مبتنی بر ویژگی‌هایی مانند داشتن دانش تخصصی یا یک نام حرفه‌ای، باورها و ارزش‌ها در مورد معنای عضویت در یک حرفه خاص، انگیزه‌های حضور در یک حرفه و تبدیل‌شدن به یک فرد حرفه‌ای موفق است. بر این اساس، هویت حرفه‌ای، خود را در نگرش‌های موجود در میان اعضای یک گروه حرفه‌ای در آنچه در آن گروه مناسب و مطلوب تلقی می‌شود و در گفتمان‌هایی که در مورد رفتارهایی که تأیید اجتماعی یا تحریم رسمی را ایجاد می‌کند، نشان می‌دهد. از آنجایی که هویت حرفه‌ای به‌عنوان محرکی برای هدایت نگرش‌ها و رفتارهای حسابرِس در محل کار و حین انجام کار عمل می‌کند، درک هویت شاغلین برای ارزیابی وضعیت این حرفه حیاتی است. این واقعیت در مشاغل مشابه در سایر زمینه‌های حرفه‌ای تثبیت شده؛ مانند پرستاری، پزشکی و مشاوره و مدیریت، نشان داده شده است. به‌عنوان مثال، ساخت هویت حرفه‌ای پیرامون تحسین موفقیت تجاری و ارزش‌های فردگرایانه یک تهدید بالقوه برای مأموریت عمومی یک حرفه محسوب می‌گردد. کسب مهارت‌های نرم برای حسابرِس نسبت به آموزش فنی در هویت‌سازی از جمله توانایی ترکیب قوانین نانوشته و هنجارهای حرفه‌ای که در طول مشاغل حرفه‌ای پابرجا هستند، حائز اهمیت است. چنین قوانین و هنجارهایی به طور فعال توسط مؤسسات حسابرِس در سطح سازمانی

شکل می‌گیرند و کنترل‌های فرهنگی قدرتمندی را تشکیل می‌دهند. در واقع به نظر می‌رسد هویت حرفه‌ای حسابرسان بیشتر با تعلق آنها به مؤسسه‌شان تعریف می‌شود تا به حرفه. باید اذعان کرد که ذهنیت حسابرسان، به وسیله منافع تجاری و منطق، استعمار شده است. مرور تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که مطالعات به شکل افراطی بر حوزه خاصی از محیط حرفه‌ای حسابرسی، تمرکز داشته است و به شدت بر هویت متخصصان غربی در ۴ مؤسسه بزرگ حسابرسی پرداخته شده است، گرچه این افراد، نخبگان این حرفه را تشکیل می‌دهند؛ اما بسیاری از شاغلین حرفه حسابرسی خارج از معیارهای این مؤسسات بزرگ هستند. تمرکز بیش از حد بر هویت‌های حرفه‌ای که در چارچوب محیط‌های مؤسسات بزرگ غربی شکل گرفته است، منجر به دیدگاه‌های حرفه‌ای‌سازی و حرفه‌ای غرق در تاریخ، فرهنگ و مجموعه‌ای از شرایط خاص شده است که محققان برای حرفه حسابداری در بعد جهانی پیش‌بینی کرده‌اند. در نتیجه، تحقیقات موجود در خطر «جهان‌شمول کردن یک هویت خاص» است؛ بنابراین، بخش بزرگی از این حرفه ناشناخته باقی‌مانده است؛ بنابراین انجام پژوهش‌های مستقل در حوزه هویت حرفه‌ای و جایگاه اجتماعی در حرفه حسابرسی بر اساس ویژگی‌های محیطی و فرهنگی خاص کشورها، می‌تواند به توسعه و غنای ادبیات حسابداری کمک کند و تصویر کامل‌تری از مفهوم یک حسابدار حرفه‌ای بودن را ترسیم کند (استک و مالش، ۲۰۲۲).

علاوه بر این، جایگاه اجتماعی در حرفه‌های مختلف باهم متفاوت است و داشتن یا نداشتن جایگاه اجتماعی با برخی از مؤلفه‌های موفقیت شغلی نیز در ارتباط است. به همین سبب در فهم عوامل مؤثر در تبیین جایگاه اجتماعی باید بر عوامل چندگانه تأکید داشته باشیم و آن را از منظری جامع ببینیم (خانی پور و همکاران، ۱۳۹۸). بهزیستی شغلی یک ویژگی مطلوبی است که با قصد ترک شغل مرتبط است، به این معنی که هرچه بهزیستی شغلی حسابرسان بیشتر باشد، قصد ترک خدمت و جابه‌جایی و استرس کاری، کمتر خواهد بود (شهبازی و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۰۱). در این پژوهش جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران را با تکیه بر پیشینه تحقیقاتی که در ادامه به آن اشاره خواهد شد را مورد بررسی قرار خواهیم داد. موضوعی که تاکنون در پژوهش‌های دانش حسابداری و حسابرسی مورد غفلت واقع شده است.

استک و مالش (۲۰۲۲) در یک مطالعه با روش مرور ادبیات یکپارچه، به بررسی پژوهش‌های انجام شده در حوزه هویت حرفه‌ای حسابرسان پرداختند. آنها ضمن اشاره به کمبود پژوهش‌های انجام شده در خصوص شکل‌گیری هویت حرفه‌ای در سطح مدیران مؤسسات حسابرسی، معتقد بودند که تحقیقات صورت‌گرفته بیشتر در سطح مؤسسات حسابرسی بزرگ (چهار مؤسسه بزرگ) صورت‌گرفته و نتایج این تحقیقات نمی‌تواند قابل‌تعمیم

به مسئله هویت حرفه‌ای به تمام حسابرسان و مؤسسات حسابرسی در کشورهای مختلف باشد.

اوبریمیر و همکاران (۲۰۲۱) با استفاده از مفاهیم نظریه هویت اجتماعی به بررسی هویت حرفه‌ای (اجتماعی) اعضای کمیته حسابرسی پرداختند. آنها چهار گروه از افرادی که در گذشته در حرفه‌های مدیریت اجرایی، مدیریت مالی، مدیریت سرمایه‌گذاری و شریک مؤسسه حسابرسی مشغول به کار بوده‌اند و هویت حرفه‌ای این مشاغل را کسب کرده بودند و اکنون عضو کمیته حسابرسی هستند را مورد پژوهش قرار دادند. نتایج نشان داد که هویت‌های شکل‌گرفته قبلی همچنان پایدار است و یک حسابرس سابق، در شغل جدید نیز همچنان تمایل به حفظ ارزش‌های هویت اجتماعی حرفه حسابرسی دارد.

ایمونیانا و ایمونیانا (۲۰۲۰) به توسعه شغلی حسابرسان و بحران هویت پرداختند. نتایج آنها در سطح چهار مؤسسه بزرگ حسابرسی فعال در برزیل نشان داد که حسابرسان حرفه‌ای که از این حرفه جدا می‌شوند در معرض بحران هویت قرار می‌گیرند. پژوهشی در خصوص حسابرسان سابق فعال در چهار مؤسسه بزرگ حسابرسی نشان داد که بحران هویت تجربه‌شده از دو جنبه قابل‌بحث است، از یک سو عدم موفقیت حسابرسان در فرایند شریک مؤسسه شدن نوعی سرخوردگی محسوب می‌شود و از سوی دیگر هویت شکل‌گرفته در حرفه حسابرسی در تضاد با ارزش‌های سازمان جدید است.

وانگ و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی چگونگی پیوند هویت اجتماعی با فشارهای نهادی و کیفیت حسابرسی پرداختند. آنها با ترکیب نظریه نهادی و نظریه هویت اجتماعی، از لحاظ نظری استدلال کردند که تعامل بین نیروهای اجتماعی و نهادی، کیفیت حسابرسی را شکل می‌دهند. ایشان مؤسسات حسابرسی فعال در چین را به دو گروه مؤسسات محلی و مؤسسات وابسته به خارج تقسیم کردند. نتایج نشان داد تقلید (ایزوفرم) تأثیر بسزایی در مؤسسات هم‌هویت می‌گذارد، به طوری که رعایت هنجارهای حرفه‌ای در مؤسسات وابسته به خارج بیشتر از مؤسسات محلی است و نیز مؤسساتی که به لحاظ جغرافیایی دارای تمرکز مشتری هستند بیشتر به رعایت قوانین محلی تمایل دارند. نتایج پژوهش، نقش هویت اجتماعی را در شکل‌گیری انطباق در صنعت حسابرسی روشن می‌کند.

کیکی هیلیرا و همکاران (۲۰۱۴) به بررسی منزلت شغلی حسابداران مدیریت در شرکت‌ها از منظر نظریه هویت اجتماعی پرداختند. ایشان باتکیه بر نظریه هویت اجتماعی، تأثیر منزلت شغلی درک شده توسط حسابداران مدیریت روی تقابل‌های سازمانی و حرفه‌ای را مورد پژوهش قرار دادند. نتایج تحقیق بیانگر این نتیجه بود که در مجموع (اثرات مستقیم و غیرمستقیم) منزلت شغلی بالا موجب کاهش تقابل در بین موقعیت‌های حرفه‌ای و سازمانی خواهد شد. باید یادآور شد که مطالعه ایشان به‌عنوان اولین پژوهش در زمینه اثرات منزلت

شغلی حسابداران مدیریت در سازمان بوده است و از سویی نقش سایر عوامل مانند انجمن‌های حرفه‌ای مدنظر قرار نگرفته است.

آزاد و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی تأثیر تجاری‌سازی حسابرسی بر بهزیستی روانی حسابرسان پرداختند. بر اساس نتایج پژوهش، رشد تجاری‌سازی و افزایش گرایش به آن، بر تقویت بهزیستی روانی شاغلان حرفه حسابرسی اثرگذار است و به تبع آن می‌توان، کاهش انگیزه‌های ترک حرفه حسابرسی به‌عنوان برون‌دادهای متصور از آن را انتظار داشت و در نهایت بهبود رضایت شغلی، شادی ذهنی و محیط روانی کار، در اثر تجاری‌سازی حسابرسی متصور است.

خواجوی و صالحی (۱۳۹۸) پژوهشی با روش آزمایشی در خصوص تأثیر فرسایش شغلی بر عملکرد در انجام وظایف پیچیده حسابرسی انجام دادند. نتایج این تحقیق حاکی از آن بود که شرکت‌کنندگانی که دارای سطح بالاتری از ویژگی‌های پیش‌بینی‌کننده پردازش پرزحمت، همچون هویت حرفه‌ای قوی‌تر و تردید حرفه‌ای بالاتر هستند، به میزان بیشتری تحت تأثیر فرسایش شغلی قرار می‌گیرند.

گنجی و عرب مازاریزدی (۲۰۲۱) در یک تحقیق با رویکرد فراترکیبی به شناسایی عوامل مؤثر بر تمایل ترک خدمت حسابرسان در ایران پرداختند. نتایج حاکی از آن است که عوامل مؤثر بر تمایل به خروج حسابرسان از حرفه حسابرسی را می‌توان به هفت دسته کلی طبقه‌بندی کرد: عوامل فردی، عوامل شغلی، نگرش‌های شغلی و سازمانی، پیوندهای درون‌سازمانی، فضای سازمانی، ویژگی‌های مؤسسات حسابرسی و ویژگی‌های حرفه.

مرور پیشینه‌های مرتبط با پژوهش نشان می‌دهد بیشتر پژوهش‌های انجام شده در این حوزه بر هویت حرفه‌ای حسابرسی تمرکز داشته‌اند و تاکنون تحقیق جامعی برای تبیین مدل و آرایه شاخص‌های اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی انجام نشده است. نوآوری پژوهش حاضر نسبت به سایر پژوهش‌های قبلی، شناسایی جامع ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی است. با توجه به مبانی نظری، پیشینه و مسئله بیان شده، پژوهش حاضر در پی پاسخ به سؤالات زیر است:

۱. مدل اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران چیست؟

۱-۱. ابعاد مدل اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران چیست؟

۱-۲. مؤلفه‌های مدل اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران چیست؟

۱-۳. شاخص‌های مدل اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران چیست؟

۲. آیا مدل تدوین شده از اعتبار مناسب برخوردار است؟

۳- روش‌شناسی

برای پاسخ به سؤال اول، در این پژوهش از روش «مرور نظام‌مند»^۹ برای ارائه الگوی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران استفاده شده است. در گونه‌شناسی مطالعات مروری، طبقه‌بندی‌های گوناگونی ارایه شده است که به صورت خلاصه، ۱۴ گونه روش‌شناسی مروری در منابع مورد اشاره قرار گرفته است از جمله می‌توان به گونه‌های مرور انتقادی، مرور ادبیات و مرور نظام‌مند اشاره کرد. غالباً در مرور نظام‌مند، پژوهشگر با رعایت رهنمودهای خاص این نوع مرور، به دنبال ارزیابی و ترکیب شواهد تحقیقاتی با هدف جستجوی جامع و کامل است (گرانث و بووث، ۲۰۰۹، ۵۶). پژوهش‌های مروری به دو دسته مطالعه تفکیک می‌شوند: مرور توصیفی و مرور نظام‌مند. در مطالعاتی با شواهد و داده‌های اندک، مرور توصیفی مناسب‌تر است؛ اما در مسائلی که حجم فراوانی داده در دسترس است، قضاوت و نظرات شخصی، حائز اهمیت نیست و با کمک مرور نظام‌مند می‌توان با دقت شواهد را بررسی و ارزیابی کرد. در مرور نظام‌مند می‌توان به شناسایی دقیق، منظم و برنامه‌ریزی شده مطالعات مرتبط، تلفیق یافته‌ها به شیوه غیر سوگیرانه، روزآمدسازی اطلاعات بدون نیاز به مطالعه تمام متون پژوهشی و ترسیم شفاف‌تر نتایج پژوهش‌ها پرداخت (خسروی و پورنقی، ۱۳۹۸، ۲۰۸). به منظور ارائه مدل از جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی، با استفاده از روش مرور نظام‌مند به جمع‌بندی و تلخیص مطالعات پیشین پرداخته شد. مرور نظام‌مند، تحقیقات پیشین در یک حوزه خاص را تلخیص و منظری جامع و سودمند از آن فراهم می‌سازد. مرور نظام‌مند ادبیات با استفاده از شناسایی الگوها، مفاهیم و مسائل، پژوهش‌های انجام‌شده را خلاصه و سپس امکان شناخت محتوای مفهومی پدیده مورد مطالعه را تسهیل و در تبیین و گسترش نظریه، نقش ایفا می‌نماید (راضی و همکاران، ۱۳۹۹، ۳۹۰). در این پژوهش بر اساس روش مرور نظام‌مند مراحل شناسایی، غربالگری و شامل شدن به اجرا درآمده است. در مرحله شناسایی همه مقالات و منابع در راستای مسئله و دغدغه اصلی پژوهش، با واژه‌های کلیدی تحت عناوین «جایگاه اجتماعی-اقتصادی»، «جایگاه اجتماعی»، «منزلت شغلی»، «هویت شغلی»، «هویت حرفه‌ای»، «حرفه حسابرسی»، «حرفه حسابداری»، «نظریه هویت اجتماعی»، «قشربندی اجتماعی» و «نگرش نسبت به حسابرسی» برای جستجو در پایگاه داده در نظر گرفته شدند. در جستجوی نظام‌مند از پایگاه‌های داده پروکوئست، اسکوپوس، گوگل اسکالر، اسپرینگر، امرالد، ساینس دایرکت، مگیران، نورمگز، سیویلیکا، پرتال جامع علوم انسانی، پایگاه علمی جهاد دانشگاهی، سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی و کتابخانه ملی در بازه زمانی ۱۳۸۰ الی ۱۴۰۱ (برای مقالات فارسی) و ۱۹۹۰ الی ۲۰۲۲ (برای مقالات انگلیسی) استفاده شده است. این پایگاه‌ها به دلیل اینکه به شیوه‌ای گسترده، تحقیقات علوم انسانی را

منتشر می‌کنند، مدنظر قرار گرفتند که در مجموع ۶,۶۷۰ منبع، شناسایی شد. یکی از نمونه‌های استراتژی جستجو در پایگاه اطلاعاتی اسپرینگر به شرح زیر بوده است:

TITLE-ABS-KEY ("Social stratification "OR "Socio-economic status "OR "Social identity Theory" OR "Social status" OR (Auditing profession AND ("Professional identity" OR "Occupational identity" OR "Occupational prestige" OR "Social status" OR (Accounting profession AND ("Professional identity" OR "Occupational identity" OR "Occupational prestige" OR "Social status"))))

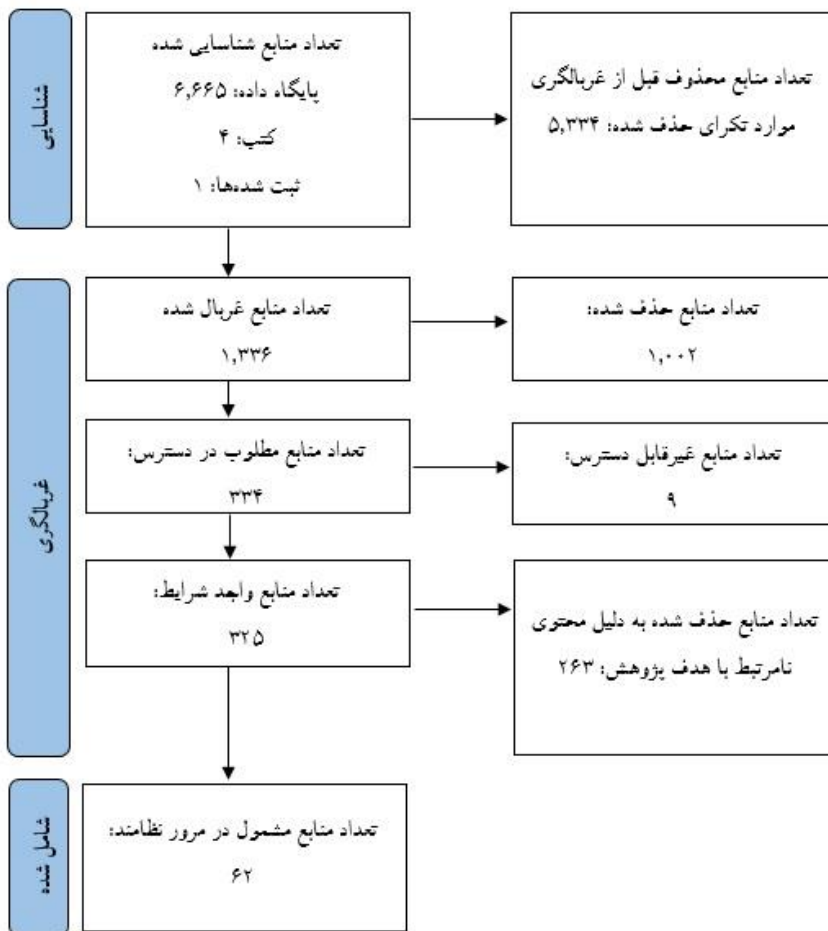
با توجه به تعداد بالای مقالات شناسایی شده، به منظور دستیابی به مقاله‌های باکیفیت و مناسب، عناوین مقالات، مرور و با کمک Excel مقالات مورد بازبینی و موارد تکراری و دارای عنوان نامربوط به محتوای پژوهش (۵,۳۳۴ مورد) حذف گردید. منابع باقیمانده (۱,۳۳۶ مورد) به مرحله غربالگری وارد شدند. در این مرحله پس از خواندن چکیده‌های منابع، منابعی که با معیارهای ورود، متناسب باشند (چاپ در مجلات معتبر، بیان مقوله‌هایی اثرگذار و مرتبط باهدف پژوهش) پالایش شدند (۳۳۴ مورد)، و مقالات در دسترس، داندلود و مورد ارزیابی قرار گرفتند (۲۲۵ مورد). سپس در مرحله شایستگی و ارزیابی کیفیت، با توجه به اهداف پژوهشگر و بر اساس ارزیابی در هر منبع بر اساس عنوان، چکیده، مقدمه، بیان مسئله، روش پژوهش و یافته‌ها، مقالات نهایی جهت استفاده در پژوهش انتخاب شدند که ۶۲ منبع را دربرگرفته است. در جدول ۱، خلاصه مقالات جستجو شده و مقالات منتخب برای ورود به تحلیل مورد اشاره قرار گرفته است.

جدول ۱: منابع جستجو شده و منابع منتخب جهت ورود به تحلیل

پایگاه اطلاعاتی	تعداد مقالات در مرحله شناسایی	تعداد مقالات در مرحله ارزیابی نهایی
ProQuest	۲۴۴	
ScienceDirect	۱۲۴۸	
Emerald	۲۰۱	۳۱
Springer	۱۸۸۷	
Google scholar	۱۱۲۲	
Scopus	۱۲۷۲	
مگیران	۱۱۱	
نورمگز	۱۰۴	
سیویلیکا	۵۶	
پرتال جامع علوم انسانی	۱۲۷	۳۱
پایگاه علمی جهاد دانشگاهی	۱۹۳	
کتابخانه ملی	۴	
سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه	۱	
علامه طباطبائی		
مجموع	۶,۶۷۰	۶۲

پس از طی مرحله انتخاب منابع شایسته و متناسب باهدف پژوهش بر اساس مرور نظام‌مند، متن کامل منابع مورد بررسی قرار گرفته است. هدف اصلی از این مرحله به دست آوردن مقوله‌های مرتبط با جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی می‌باشد. واحد مورد تحلیل در متن

منابع، عبارت است از هرگونه ابعاد موثر در جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی که در متن و

محتوای منابع به آن اشاره شده بود. بدین منظور فهرستی اولیه شامل سال، نویسنده، ابعاد کلی و... استخراج و دسته‌بندی صورت گرفت. برای اطمینان از اجرای صحیح این فرایند از روش «خودبازبینی پژوهشگر^{۱۰}» استفاده شده است. در نمودار ۱، «فلوچارت پریزما^{۱۱}» که متناسب با روش مرور نظام‌مند می‌باشد، مراحل جستجو و شناسایی تا شامل شدن را نشان داده است. نمودار ۱: فلوچارت پریزما (شناسایی منابع از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی و ثبت شده‌ها)

همچنین به منظور پاسخ به سؤال دوم پژوهش، پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای برای سنجش مقبولیت و اعتبار مدل ارائه شده در بخش مرور نظام‌مند در قالب طیف پنج‌تایی لیکرت توزیع شده است. برای تعیین حجم نمونه از رابطه کوکران با حجم جامعه نامحدود در سطح خطای

۱۰٪ استفاده شده است که تعداد نمونه ۹۶ به دست آمد. از ۲۰۰ پرسشنامه توزیع شده بین جامعه آماری در سال ۱۴۰۱، ۱۱۶ پرسشنامه به شرح جدول ۲ به دست پژوهشگران رسید.

جدول ۲: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان پرسشنامه

جنسیت	سابقه - سال	آخرین سمت در حرفه	محل اشتغال
مرد	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
ع	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۶	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۱۰۳	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۵۹	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۳۳	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۲۴	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۴	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۱۶	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۳۵	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۲۳	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۳۸	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۵۴	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۹	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۲۳	۱-۱	مدیر	غیرمبتل
۳	۱-۱	مدیر	غیرمبتل

۴- یافته‌ها

۴-۱. یافته‌های بخش مرور نظام‌مند

یافته‌های حاصل از خوانش منابع مشمول در مرور نظام‌مند، منجر به شناسایی هفت مفهوم اثرگذار بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی گردید که عبارت‌اند از: منابع اقتصادی، پشتیبانی اجتماعی، تحصیلات، ابعاد منزلت شغلی، ابعاد هویت حرفه‌ای، اثربخشی حسابرسی و استقلال. یافته‌های حاصل از مرور نظام‌مند منابع مرتبط تحت عنوان ماتریس مفاهیم در قالب جدول ۳ (منابع خارجی) و جدول ۴ (منابع داخلی) به صورت خلاصه ذکر شده است.

جدول ۳: ماتریس مفاهیم حاصل از مرور نظام‌مند منابع خارجی

ردیف	فهرست‌دهنده (سال)	منابع اقتصادی	پشتیبانی اجتماعی	تحصیلات	ابعاد منزلت شغلی	ابعاد هویت حرفه‌ای	استقلال	اثربخشی حسابرسی	تعداد مفهوم در هر منبع
۱	استک و مالش (۲۰۲۲)	*				*		*	۳
۲	آبریمایر و همکاران (۲۰۲۱)	*	*		*				۳
۳	گنجی و عرب مازاریزی (۲۰۲۱)	*	*		*	*	*	*	۶
۴	ایمونیانا و ایمونیانا (۲۰۲۰)	*	*		*				۳
۵	بینگ لیو ننگ وانگ (۲۰۲۰)	*	*						۲
۶	تو و همکاران (۲۰۲۰)	*	*	*	*				۴
۷	لو و وانگ (۲۰۲۰)	*	*	*	*	*			۵
۸	خلدون و همکاران (۲۰۲۰)	*	*	*	*	*	*	*	۶
۹	کنتوگانیس و همکاران (۲۰۱۹)	*	*	*	*	*			۵
۱۰	راجرز و همکاران (۲۰۱۹)	*	*	*	*	*			۴

ارائه مدلی برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران: مطالعه مرور نظام‌مند/۱۵

۴	*	*	*					پرنیلا بروبرگ و همکاران (۲۰۱۸)	۱۱
۴				*	*	*	*	شوهانی و زمانزاده (۲۰۱۷)	۱۲
۴				*	*	*	*	تساکیسیریس (۲۰۱۶)	۱۳
۶		*	*	*	*	*	*	سزاتانوسکا (۲۰۱۶)	۱۵
۴	*	*	*					وانگ و همکاران (۲۰۱۶)	۱۶
۳	*		*					مهدوی و دریایی (۲۰۱۶)	۱۷
۴	*		*				*	اوولایی و همکاران (۲۰۱۶)	۱۸
۵	*	*	*	*			*	تیم دی بایور (۲۰۱۵)	۱۹
۵	*	*	*	*			*	لومباردی بلوخ و واسارهللی (۲۰۱۵)	۲۰
۳					*	*	*	راماسوبرامیان و مورفی (۲۰۱۴)	۲۱
۶	*	*	*	*			*	کیکی هیلیرا و همکاران (۲۰۱۴)	۲۲
۲					*		*	آدبایو و میکا (۲۰۱۲)	۲۳
۲						*	*	تامیسون و سبیج (۲۰۱۱)	۲۴
۵			*	*	*	*	*	فوجیشیرو و همکاران (۲۰۱۰)	۲۵
۴				*	*	*	*	عبداللهیان؛ نایی (۲۰۰۹)	۲۶
۳			*	*		*	*	تک‌هینگ و اعظم (۲۰۰۸)	۲۷
۴				*	*	*	*	لوی و همکاران (۲۰۰۴)	۲۸
۴			*		*	*	*	بامبر و ایایر (۲۰۰۲)	۲۹
۵	*		*		*	*	*	فلتون و همکاران (۱۹۹۵)	۳۰
۵			*	*	*	*	*	مک‌کینون و لانگفورد (۱۹۹۴)	۳۱

جمع ۱۲۳ ۱۱ ۸ ۱۷ ۱۹ ۱۶ ۲۴ ۲۸

مطابق با تحلیل ارائه شده در جدول ۳، از ۳۱ منبع خارجی که وارد مرحله شمولیت مرور نظام‌مند شده‌اند، در مجموع ۱۲۳ کد شناسایی شده است که به ترتیب ۲۸ کد به مفهوم منابع اقتصادی، ۲۴ کد به مفهوم پشتیبانی اجتماعی، ۱۶ کد به مفهوم تحصیلات، ۱۹ کد به مفهوم ابعاد منزلت شغلی، ۱۷ کد به ابعاد هویت حرفه‌ای، ۸ کد به مفهوم استقلال و ۱۱ کد به مفهوم اثربخشی حسابرسی اختصاص پیدا کرده است.

جدول ۴: ماتریس مفاهیم حاصل از مرور نظام‌مند منابع داخلی

ردیف	مفاهیم							
	تعداد مفهوم در هر منبع	اثربخشی حسابرسی	استقلال	ابعاد هویت حرفه‌ای	ابعاد منزلت شغلی	تحصیلات	پشتیبانی اجتماعی	
۱	۳	*		*	*			آراد و همکاران (۱۴۰۱)
۲	۴	*		*	*		*	حکمت و همکاران (۱۴۰۱)
۳	۳	*		*	*			سنگانی (۱۴۰۱)

۴	*	*	*	*	مشعشی و همکاران (۱۴۰۰)	۴		
۲		*		*	دیانتی دیلمی (۱۳۹۹)	۵		
۴	*	*	*	*	شایسته شجاعی و همکاران (۱۳۹۹)	۶		
۵		*	*	*	خانی یور و همکاران (۱۳۹۸)	۷		
۵		*	*	*	مشایخی فرد و همکاران (۱۳۹۸)	۸		
۴			*	*	امیرپورسعید (۱۳۹۸)	۹		
۵		*	*	*	مهدیان و همکاران (۱۳۹۷)	۱۰		
۵		*	*	*	صالح‌نژاد و همکاران (۱۳۹۷)	۱۱		
۶	*	*	*	*	تقفی و جمالیان‌بور (۱۳۹۷)	۱۲		
۶	*	*	*	*	داوودی نصر (۱۳۹۷)	۱۳		
۷	*	*	*	*	برزیده و همکاران (۱۳۹۷)	۱۴		
۶	*	*	*	*	فروغی، عسگری ارجنگی (۱۳۹۶)	۱۵		
۵		*	*	*	شاوردی و حیدری (۱۳۹۵)	۱۶		
۵		*	*	*	کعب‌عمیر و حیدری (۱۳۹۵)	۱۷		
۳	*	*	*		نیکخواه آزاد (۱۳۹۵)	۱۸		
۳	*	*	*		ملائظری و شمس (۱۳۹۵)	۱۹		
۴	*	*	*	*	گوارا محمدی (۱۳۹۵)	۲۰		
۴			*	*	حکیمی (۱۳۹۳)	۲۱		
۴			*	*	کندال (۱۳۹۲)	۲۲		
۴			*	*	سام‌آرام قائم‌بور (۱۳۹۰)	۲۳		
۴			*	*	مهدوی و ظهیری (۱۳۹۰)	۲۴		
۴			*	*	کاظمی‌بور (۱۳۸۹)	۲۵		
۶	*	*	*	*	همت فر و همکاران (۱۳۸۹)	۲۶		
۷	*	*	*	*	حساس یگانه (۱۳۸۸)	۲۷		
۴			*	*	گیدنز (۱۳۸۷)	۲۸		
۷	*	*	*	*	غلام‌زاده (۱۳۸۷)	۲۹		
۴			*	*	محسنی (۱۳۸۶)	۳۰		
۴			*	*	بقایی سرابی (۱۳۸۵)	۳۱		
۱۴۵	۱۵	۵	۳۹	۲۲	۲۹	۲۴	۲۳	تعداد تکرار هر مفهوم

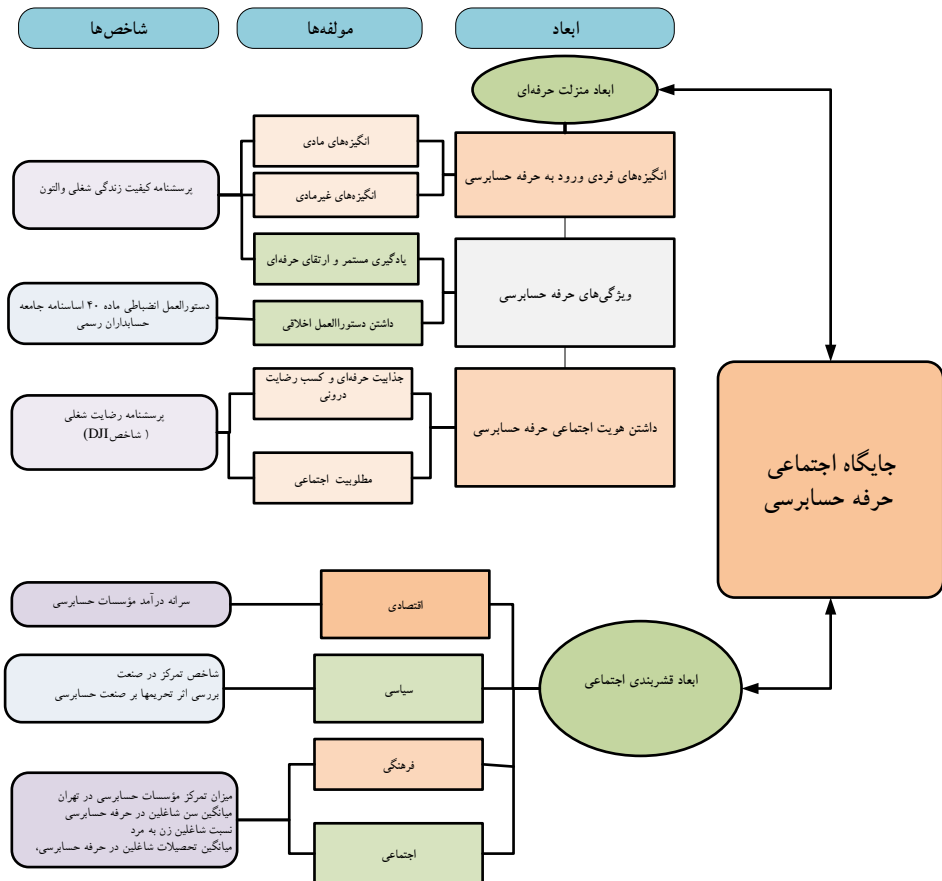
مطابق با تحلیل ارائه شده در جدول ۴، از ۳۱ منبع داخلی که وارد مرحله شمولیت مرور نظام‌مند شده‌اند، در مجموع ۱۴۵ کد شناسایی شده است که به ترتیب ۲۳ کد به مفهوم منابع اقتصادی، ۲۴ کد به مفهوم پشتیبانی اجتماعی، ۲۹ کد به مفهوم تحصیلات، ۲۲ کد به مفهوم

ابعاد منزلت شغلی، ۳۹ کد به ابعاد هویت حرفه‌ای، ۵ کد به مفهوم استقلال و ۱۵ کد به مفهوم اثربخشی حسابرسی اختصاص پیدا کرده است. با جمع‌بندی منابع خارجی و داخلی بر اساس ماتریس مفاهیم، در مجموع ۲۶۸ کد شناسایی شد که در قالب هفت مفهوم دسته‌بندی شده است. منابع اقتصادی و پشتیبانی اجتماعی با ۵۱ بار تکرار بیشترین تأکید و استقلال با ۱۳ بار تکرار، کمترین تأکید را به خود اختصاص داده است.

باتوجه به قضاوت پژوهشگر به منظور پاسخ به سؤال اول پژوهش و سؤالات فرعی مرتبط، یک مدل اولیه برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی بر مبنای مرور نظام‌مند منابع قابل استخراج است که در شکل ۱، بیان شده است. این مدل دربرگیرنده، ابعاد، مولفه‌های هر بعد و شاخص‌های اندازه‌گیری مولفه‌ها است.

شکل ۱: مدل جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران بر اساس مرور نظام‌مند

به صورت خلاصه در بیان مدل ارائه شده می‌توان گفت که حرفه حسابرسی در ایران به عنوان یکی از حرفه‌های موجود در جامعه، دارای جایگاه اجتماعی خاص خود می‌باشد. این جایگاه

اجتماعی دارای یک مجموعه مشخصه (بعد) می‌باشد که شامل انگیزه‌های فردی ورود به حرفه حسابرسی، ویژگی‌های حرفه حسابرسی، هویت اجتماعی حرفه حسابرسی و ابعاد قشربندی اجتماعی است. برای هر بعد نیز می‌توان مؤلفه‌ها را برشمرد و شاخص‌های اندازه‌گیری خاص هر مؤلفه بر اساس مدل ارائه شده (شکل ۱) به‌منظور تبیین مدل اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران ارائه نمود.

۴-۲. یافته‌های بخشی تجزیه و تحلیل پرسشنامه

برای سنجش اعتبار مدل پیشنهاد شده در بخش مرور نظام‌مند، پرسش‌نامه‌ای تدوین و در اختیار خبرگان حوزه حسابرسی قرار گرفت. پرسش‌نامه شامل ۱۲ سؤال است که در پیوست ۱ آمده است که بر اساس اجزای مدل کیفی، طراحی شده است. در مجموع از بین ۲۰۰ پرسش‌نامه توزیع شده بین جامعه آماری، ۱۱۶ مورد تکمیل و به دست پژوهشگر رسیده است. به‌منظور شناسایی پاسخ‌دهندگان بی‌تفاوت یعنی کسانی تنها اقدام به تکمیل پرسش‌نامه، بدون توجه به آیتم‌های آن نموده‌اند (براین، ۲۰۰۶)، از فرمول انحراف معیار^{۱۰} در اکسل (میزان پراکندگی پاسخ‌ها برای هر فرد) استفاده شده است. اگر مقدار محاسبه شده کمتر از ۰/۳ باشد فرد دارای پراکندگی پاسخ‌های اندک می‌باشد و باید از مجموعه داده‌ها حذف گردد (هایر، سارستد، رینگل و منا، ۲۰۱۲). با محاسبه پراکندگی پاسخ‌های داده شده در ۱۱۶ پرسش‌نامه گردآوری شده، ۸ نفر از افراد بی‌تفاوت شناسایی شد و از مجموعه داده‌های جمع‌آوری شده حذف گردید و نهایتاً ۱۰۸ پرسش‌نامه مبنای تحلیل قرار گرفته است. از ضریب آلفای کرونباخ، جهت بررسی سازگاری درونی (قابلیت اعتماد و پایایی) پرسش‌نامه استفاده می‌شود. پژوهشگران مطابق با مدل تدوین شده (شکل ۱) برای دو مشخصه اصلی (ابعاد منزلت حرفه‌ای و ابعاد قشربندی اجتماعی) این ضریب را محاسبه کرده که در جدول ۵ ارائه شده است. کلیه ضرایب آلفای کرونباخ این دو مشخصه اصلی، بالای نقطه برش ۰/۷ است و دارای حد قابل قبول برای انجام آزمون‌های مرحله استنباطی هستند.

همچنین در این پرسش‌نامه سؤال ۱۲ را می‌توان سنجش اعتبار پرسش‌نامه دانست. در این سؤال از پاسخ‌دهندگان خواسته شده است که موافقت یا مخالفت خود را با این گزاره که «در این پرسش‌نامه جنبه‌های مختلف جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران مورد توجه قرار گرفته است.» اعلام کنند. غالب پاسخ‌دهندگان (حدود ۹۴٪) با این گزاره موافقت داشته‌اند و این جامع بودن سؤالات در کنار نظرخواهی از خبرگان در مرحله قبل از توزیع را می‌توان تأیید اعتبار پرسش‌نامه تفسیر کرد (کرمی و تاجیک، ۱۳۹۴). همچنین در سؤال یک از پاسخ‌دهندگان خواسته شده است نظر خود را در مورد این گزاره که «با توجه به وضعیت فعلی حرفه حسابرسی در ایران، تحقیق در زمینه جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی مفید است.» بیان کنند تا دانش‌افزایی و ضرورت انجام پژوهش از دید خبرگان حرفه حسابرسی

مورد کنکاش قرار گیرد که اکثریت پاسخ‌دهنده (حدود ۹۲٪) با این گزاره موافق بوده‌اند که نشان‌دهنده اهمیت پژوهش در حوزه بررسی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران از دیدگاه خبرگان این حرفه است.

جدول ۵: ضرایب آلفای کرونباخ مؤلفه‌های اصلی و میانگین واریانس استخراجی

مؤلفه‌های اصلی	شماره سؤالات	آلفای کرونباخ
ابعاد منزلت حرفه‌ای حسابرسی	۱ تا ۷	۰/۷۲۷
ابعاد قشریندی اجتماعی حرفه حسابرسی	۸ تا ۱۲	۰/۷۹۷

نرمال بودن داده‌ها

در غالب پژوهش‌ها از آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها استفاده می‌شود؛ اما باید توجه داشت که این آزمون برای داده‌هایی که تعداد حجم نمونه بالایی دارند (بیش از ۲۰۰۰ مشاهده) مناسب است و برای تعداد نمونه کمتر، بهتر است از آزمون‌های دیگر استفاده شود. یکی از معیارهای استاندارد آنست که می‌توان برای مقایسه توزیع‌های مختلف با یک توزیع نرمال، استفاده کرد، شاخص چولگی و کشیدگی است (کوآکس و استید، ۲۰۰۷). در پژوهش‌های علوم اجتماعی، توزیع فراوانی داده‌ها با شاخص چولگی بین « ± 3 » و کشیدگی بین « ± 5 » توزیعی نرمال در نظر گرفته می‌شود (دمیر، ۲۰۲۲ و کلاین، ۲۰۱۶). طبق جدول ۶، کلیه مقادیر چولگی و کشیدگی شاخص‌های ۱۲ گانه این پژوهش در بازه مجاز خود قرار گرفته‌اند و می‌توان ادعا کرد که شرط لازم برای نرمال بودن توزیع داده‌ها برقرار است.

جدول ۶: مقادیر چولگی و کشیدگی داده‌های پرسش‌نامه

شماره سؤالات	مؤلفه اصلی	چولگی	کشیدگی	شماره سؤالات	مؤلفه اصلی	چولگی	کشیدگی
۱	کلاس کار	۱/۱	-۰/۷	۸	مؤلفه اصلی	-۰/۴	-۰/۵۷
۲	کلاس کار	۱/۴	۲/۷	۹	مؤلفه اصلی	-۰/۴	-۰/۵۷
۳	جایگاه اجتماعی حسابرسی	۱/۴	۲/۷	۱۰	جایگاه اجتماعی حسابرسی در ایران	۱/۵۵	-۰/۵۷
۴	جایگاه اجتماعی حسابرسی	۱	۰/۴۷	۱۱	جایگاه اجتماعی حسابرسی در ایران	۱/۳۲	-۰/۵۷
۵	جایگاه اجتماعی حسابرسی	۱/۳۷	۱/۵۹	۱۲	جایگاه اجتماعی حسابرسی در ایران	۲/۳۷	۱/۱۸
۶	جایگاه اجتماعی حسابرسی	-۰/۸۳	-۰/۱				
۷	جایگاه اجتماعی حسابرسی	۱/۸۱	-۰/۱				

مطابق با شکل ۱، ابعاد منزلت حرفه‌ای و قشریندی اجتماعی حرفه حسابرسی در ارتباط متقابل با هم فرض شده است. با توجه به سؤالات پژوهش و نوع متغیرهای پژوهش و نیز نرمال بودن توزیع داده‌های پرسش‌نامه، برای سنجش ارتباط بین متغیرها از آزمون پارامتریک پیرسون استفاده می‌شود که ضرایب آن در جدول ۷ نشان داده شده است. با توجه به ضریب همبستگی پیرسون که مقدار آن ۰/۴۴ است و نیز مثبت بودن این مقدار می‌توان بیان کرد که ابعاد منزلت حرفه‌ای و قشریندی اجتماعی حرفه حسابرسی دارای رابطه مثبت و معنادار از نوع شدت روابط متوسط است، در نتیجه روابط ترسیم شده در الگو (شکل ۱) تأیید می‌شود.

جدول ۷: ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های اصلی مدل

مؤلفه‌ها	ابعاد منزلت حرفه‌ای	ابعاد منزلت حرفه‌ای
ابعاد منزلت حرفه‌ای	۱	۰/۴۴
ابعاد قشریندی اجتماعی حرفه حسابرسی	۰/۴۴	۱

۵- بحث و نتیجه‌گیری

مرور نظام‌مند پژوهش‌های وارد شده در مطالعه در خصوص مفاهیم اثرگذار بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران نشان داد این مفاهیم در دو بعد اصلی «ابعاد منزلت حرفه‌ای» و «ابعاد قشریندی اجتماعی» قایل بیان است.

ابعاد منزلت حرفه‌ای جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران به سه بعد انگیزه‌های فردی ورود به حرفه حسابرسی (شامل مؤلفه‌های انگیزه مادی؛ انگیزه غیرمادی)، ویژگی‌های حرفه حسابرسی (شامل مؤلفه یادگیری مستمر و ارتقای حرفه‌ای؛ مؤلفه داشتن دستورالعمل‌های اخلاقی) و هویت اجتماعی حرفه حسابرسی (شامل مؤلفه جذابیت حرفه‌ای و کسب رضایت درونی؛ مؤلفه مطلوبیت اجتماعی) قابل تفکیک است. این مؤلفه‌ها پایه‌های اصلی تشکیل‌دهنده جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران هستند. این مؤلفه در برگیرنده مفاهیمی است که چهارچوب دروازه‌های طلایی ورود و ماندگاری در حرفه حسابرسی را بنیاد می‌نهد. ایجاد احساس تعلق خاطر و ارج نهادن به حرفه حسابرسی مستلزم داشتن انگیزه‌های شخصی از انتخاب حرفه حسابرسی است، بنابراین باید به ابعاد انگیزشی افراد در بحث جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی توجه ویژه داشت. حرفه حسابرسی نیز مانند سایر حرفه‌ها دارای ویژگی‌های منحصر به فرد خود است که آن را از سایر مشاغل و حرفه‌ها، تفکیک می‌کند. این ویژگی‌ها در دو مفهوم، داشتن دستورالعمل‌های اخلاقی و یادگیری مستمر در مدل جمع‌بندی شده است. حرفه حسابرسی در بلندمدت باعث تربیت و آموزش افراد حرفه‌ای، موفق و مسلط در حوزه مالی، حسابداری و مالیاتی می‌شود که این امر در کسب جایگاه اجتماعی، حائز اهمیت تلقی می‌گردد. در مطابقت با نظریه هویت اجتماعی، داشتن هویت حرفه‌ای از جمله مفاهیمی است که بر مبنای تحلیل مرور نظام‌مند بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی اثرگذار است. حسابرسی اگر احساس کند در راستای حفظ منافع جامعه و کشور، خدمت‌رسانی می‌کند و رضایت درونی از انجام وظایف حسابرسی داشته باشد، بخش عمده‌ای از هویت وی، معطوف به حرفه حسابرسی خواهد بود و در نتیجه جایگاه اجتماعی بالاتری برای خود و حرفه حسابرسی قائل خواهد بود. پرسش‌نامه‌های زندگی شغلی والتون و رضایت شغلی، آیین رفتار حرفه‌ای و دستورالعمل ماده ۴۰ اساسنامه جامعه حسابداران رسمی، می‌تواند شاخص‌هایی جهت سنجش مفاهیم گنجانده شده در مؤلفه اصلی کلیات جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران باشد. ابعاد قشریندی اجتماعی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران به سه مؤلفه اصلی شامل اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی قابل تفکیک است. بخشی از نتایج حاصل از مرور

نظام‌مند پژوهش‌های انجام‌گرفته، معطوف به تأثیر مولفه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روی حرفه حسابرسی بود، این ابعاد چون هم‌راستا با مباحث طبقه و جایگاه در نظریه‌های قشربندی اجتماعی بود، به‌عنوان یکی از مولفه‌های مهم حرفه حسابرسی در ایران در قالب ابعاد قشربندی اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران در مدل مستخرج از پژوهش، مورد تأکید قرار گرفته است. عوامل کلان سیاسی و اقتصادی از جمله، دولتی بودن اقتصاد ایران، تحریم‌های بین‌المللی و عدم نهادینه‌شدن عدالت مالیاتی می‌تواند وضعیت حرفه حسابرسی و جایگاه اجتماعی این حرفه را متأثر کند. عوامل اجتماعی و فرهنگی، مانند افزایش مهاجرت نخبگان در تمامی حوزه‌ها از جمله حرفه حسابرسی، کاهش نرخ رشد جمعیت، میزان اعتماد اجتماعی در ایران و دیدگاه‌های فرهنگی نسبت به ارزشمندی مشاغل و حرفه‌ها، از مولفه‌های مهم قشربندی اجتماعی دارای اهمیت در جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی تلقی می‌گردد. شاخص‌های تمرکز صنعت مانند شاخص هرفیندال-هریسمن، بررسی اثر تحریم‌ها روی صنعت حسابرسی و نسبت جنسیتی و سنی شاغلین در حرفه حسابرسی از جمله شاخص‌های هستند که برای بررسی ابعاد قشربندی اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران، می‌توان به آن اشاره کرد.

در پژوهش‌های پیشین به بحث تجاری‌سازی و افزایش سطح درآمد مؤسسات حسابرسی (عوامل اقتصادی)، فرصت‌های ارتقا و پیشرفت و ارزش‌های اخلاقی به‌عنوان مباحث مهم در حوزه حسابرسی و جایگاه اجتماعی تأکید شده بود (کعب‌عمیر و حیدری، ۱۳۹۰؛ برزیده و همکاران، ۱۳۹۷؛ شایسته‌شجاعی و همکاران، ۱۳۹۹، آراد و همکاران، ۱۴۰۱، ساندرافلتون و همکاران، ۱۹۹۵؛ فوجیشرو و همکاران، ۲۰۱۰) که در این پژوهش نیز به بُعد اقتصادی و فرهنگی در قالب ابعاد قشربندی اجتماعی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مؤثر بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی اشاره شده است. طبق نظریه‌های قشربندی اجتماعی و از نگاه گیدنز، ابعاد قشربندی اجتماعی از منظر افقی شامل ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و از منظر عمودی شامل ابعاد ثروت، قدرت، منزلت اجتماعی، آموزشی و مهارت می‌باشد که با شاخص‌هایی نظیر، ثروت، شغل، تحصیلات، جنسیت و مهارت مورد سنجش قرار می‌گیرد (سام‌آرام، قائم‌پور، ۱۳۹۰). مطالعات در زمینه نظریه هویت اجتماعی، نشان داده است که هویت اجتماعی دربرگیرنده عواملی چون هویت جنسی، هویت نژادی، هویت شغلی و... است. ابعاد منزلت حرفه‌ای نیز متأثر از انگیزه‌های درونی، احساس مفیدبودن برای جامعه، کسب احترام، شکوفاشدن آرزوها و داشتن تعلق خاطر به حرفه است (مک‌کینون و لانگفورد، ۱۹۹۴؛ فوجیشرو و همکاران، ۲۰۱۰؛ راماسوبرامیان و مورفی ۲۰۱۴؛ لوی و همکاران، ۲۰۰۴؛ ابریمایر و همکاران، ۲۰۲۱؛ سزانوفسکا، ۲۰۱۶). در این پژوهش، در خصوص وجود احساس افتخار نسبت به حرفه و داشتن مطلوبیت اجتماعی، وجود انگیزه‌های فردی ورود به حرفه و

ارتقای حرفه‌ای در قالب ابعاد منزلت حرفه‌ای طبقه‌بندی شده است که در راستای نظریه هویت اجتماعی، قایل تفسیر است. همچنین برای سنجش مقبولیت مدل از دیدگاه متخصصان، پرسشنامه‌ای بر اساس مؤلفه‌های مدل کیفی، طراحی، توزیع و گردآوری شد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه؛ حاکی از اعتبار الگوی کیفی تدوین شده است.

یادداشت‌ها

1.Occupational identity	7.Social identity
2.Socioeconomic status	8.Occupational prestige
3.Professional identity	9.Systematic review
4.Social status	10.Self-monitoring
5. https://www.iacpa.ir	11.Prisma flow diagram
6.Social stratification systems	12.Stdev.p

کتابنامه

امیرپورسعید، محمدعلی. (۱۳۹۸). قشربندی و نابرابری اجتماعی: بررسی دیدگاه ماکس وبر در رابطه با قشربندی اجتماعی. *مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی*، ۵ (۸): ۵۱-۶۰.

آراد، حامد؛ مشعشی، سید محمد؛ بیان‌فر، فاطمه. (۱۴۰۱). تجاری‌سازی حسابرسی و بهزیستی روانی حسابرسان: تحلیلی از محیط حسابرسی ایران. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۹ (۱): ۱-۲۵.

برزیده فرخ؛ باباجانی جعفر؛ عبدالهی احمد. (۱۳۹۷). طراحی الگوی هویت در قضاوت حسابرسی با رویکرد مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد. *دانش حسابرسی*. شماره ۱۸ (۷۱): ۵-۳۶. بقایی سرابی علی (۱۳۸۵). بررسی تأثیر منزلت اجتماعی ادراک‌شده بر عملکرد شغلی. *مطالعات علوم اجتماعی*، ۲ (۸): ۱۲۴-۱۴۴. تقفی علی؛ جمالیان‌پور مظفر. (۱۳۹۷). بلاک‌چین و آینده حسابداری و حسابرسی. *حسابدار*، ۳۱۴ (۲): ۹-۱۶.

حساس یگانه، یحیی. (۱۳۸۸). *فلسفه حسابرسی*. انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ دوم. حکمت، هانیه؛ حیدرزاده خلیفه‌کندی، وحید؛ علیزاده، شکوفه. (۱۴۰۱). واکنش بازار سرمایه به تخصص حسابرسان. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*. ۱۱۲ (۱): ۱۷۳-۱۹۴. حسینی، سید نیما؛ صفری گرایلی، مهدی؛ ولیان، حسن. (۱۴۰۰). نگرش کارآمدی حسابرسان در مذاکره و بی‌طرفی حسابرسان: تحلیلی بر نقش هویت حرفه‌ای حسابرسان. *دانش حسابداری مالی*، ۸ (۳): ۱۷۵-۲۰۰.

- حکیمی، رضا؛ طبسی، محمدعلی؛ سوری نظامی، زهره. (۱۳۹۵). بررسی پایگاه اجتماعی کتابداران و راهکارهایی برای ارتقای منزلت آنها (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه‌های جنوب شرق ایران). *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۲۲ (۱): ۱۷۲-۱۵۹.
- خانی‌پور، حمید؛ فراهانی، محمدتقی؛ عظیمی، رضا. (۱۳۹۸). بررسی وضعیت ادراک از جایگاه اجتماعی و پیش‌بینی‌کننده‌های سازمانی، مدیریتی و سیاسی در میان اعضای هیئت‌علمی دانشگاه، مشاوره شغلی و سازمانی، ۱۱ (۴۰): ۳۳-۵۲.
- خسروی، مریم، و پورتنقی، رویا. (۱۳۹۸). ابعاد اثرگذاری پژوهش: مطالعه مرور سیستماتیک، پژوهش‌نامه علم‌سنجی، ۵ (۹): ۲۰۳-۲۲۴.
- خواجوی، شکراله؛ صالحی، تابنده. (۱۳۹۸). تأثیر فرسایش شغلی بر عملکرد در انجام وظایف پیچیده حسابرسی. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۴ (۸): ۲۴۳-۲۷۹.
- دیانتی دیلمی، زهرا. (۱۳۹۹). الگوی عوامل مؤثر بر بالندگی حسابداری در ایران. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۹ (۳۶): ۳۲۳-۳۵۸.
- راضی، نسرین؛ مشکی، اصغر؛ خدادادحسینی، سید حمید؛ کردنائیج، اسداله. (۱۳۹۹). هم‌گرایی در رویکردهای چندبعدی بین‌بخشی و بین سازمانی در پژوهش‌های ارزیابی فروش B2B عملکرد: مرور نظام‌مند ادبیات. *مدیریت بازرگانی*، ۱۲ (۲): ۲۸۵-۳۱۴.
- سام آرام، عزت‌الله؛ قائم‌پور، محمدعلی. (۱۳۹۰). سنجش منزلت اجتماعی معلمان در بین دانش‌آموزان. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۳ (۴): ۷۷-۸۷.
- سنگانی، محمدحسین؛ عبدلی، محمدرضا؛ ولیان حسن. (۱۴۰۱). بررسی سیکل تناوبی بیوریتیمیک شناختی در کیفیت قضاوت حرفه‌ای حسابرسان. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۲ (۱): ۱۲۳-۱۴۰.
- شاهعلی زاده، رامین؛ نیکو مرام، هاشم؛ حیدریور، فرزانه؛ رهنمای رودپشتی، فریدون. (۱۴۰۱). بررسی رابطه سبک رهبری مدیران با هشداری (سوت‌زنی) در موسسات حسابرسی: با تأکید بر نظریه‌های هوش هیجانی و هویت اجتماعی. *دانش حسابداری مالی*، ۹ (۱): ۷۹-۱۱۱.
- شاوردی، تهمینه؛ حیدری، حسین. (۱۳۹۵). تحلیل و بررسی هویت شغلی با تأکید بر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های آن. *مشاوره شغلی و سازمانی*، ۸ (۲۸): ۱۱۴-۱۴۱.
- شایسته‌شجاعی، پرویز؛ یورزمانی، زهرا؛ یعقوب‌نژاد، احمد. (۱۳۹۹). تأثیر معیارهای رفتار اخلاقی (محیط اخلاقی، تعهد حرفه‌ای، ارزش‌های اخلاقی و ایدئولوژی اخلاقی) بر عملکرد حسابرسان. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵ (۱۰): ۳۱۸-۲۸۱.

- شهبازی، وحید؛ زلفی، حسن؛ شیخی، مریم. (۱۴۰۱). بررسی نقش میانجی بهزیستی شغلی در رابطه بین حجم کاری بیش از حد و استرس کاری بر قصد جابه‌جایی حسابرس. *دانش حسابداری مالی*، ۹(۳): ۱۰۱-۱۲۱.
- صالح‌نژاد، سید عبدالله؛ درویش، حسن؛ احمدی، علی‌اکبر؛ فروزنده، لطف‌الله. (۱۳۹۷). فراترکیب مطالعات منزلت کارکنان در ایران. *پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی*، ۱۰(۲): ۱-۲۲.
- غلامزاده مهدی. (۱۳۷۸). چالش‌های حرفه حسابداری در ایران. *مجله بورس*، ۶(۷۲): ۴۰-۵۱.
- فروغی، داریوش؛ عسگری‌ارجنکی، مجتبی. (۱۳۹۶). بررسی شکاف انتظارات حسابداری در زمینه کشف تقلب در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *دانش حسابداری*، ۱۷(۶۸): ۶۳-۸۲.
- کاظمی‌پور، شهلا. (۱۳۸۹). نگرش مردم درباره منزلت مشاغل در ایران و ارزیابی میزان ارتباط آن با ویژگی‌های اجتماعی اقتصادی افراد. *کار و جامعه*، ۱۹(۱۲۸): ۴۳-۴۵.
- کرمی، غلامرضا، تاجیک، کامران. (۱۳۹۴). تدوین مدل گزارشگری حسابداری تورمی در ایران. *بررسی‌های حسابداری و حسابداری*، ۲۲(۱): ۱۰۵-۱۲۴.
- کعب عمیر، فریده؛ حیدری، غلامرضا. (۱۳۹۵). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه جایگاه اجتماعی حرفه علم اطلاعات و دانش‌شناسی. *علوم و فنون مدیریت اطلاعات*، ۲(۱): ۹۹-۱۲۲.
- کندال، دیانا. (۱۳۹۲). *جامعه‌شناسی معاصر*، ترجمه همتی، فریده. تهران: نشر جامعه‌شناسان، چاپ اول.
- گوارا، مریم؛ محمدی، محمدرضا. (۱۳۹۵). سیر تکاملی حسابداری از رویکرد حسابداری سنتی به حسابداری آینده. *نشریه حسابرس*، ۴(۸۵): ۳۴-۴۱.
- گیدنز، آنتونی. (۱۳۸۷). *جامعه‌شناسی*. ترجمه صبوری، منوچهر. تهران: نشر نی، چاپ بیست و هفتم.
- محسنی منوچهر. (۱۳۸۶). *مقدمات جامعه‌شناسی*. نشر دیدآور، چاپ بیست و سوم.
- محمودیان، نسیم؛ سلیمانی امیری، غلامرضا. (۱۳۹۶). توازن میان حسابداری و بازاریابی. *مطالعات حسابداری و حسابداری*، ۶(۲۱): ۱۸-۳۱.
- مشایخی‌فرد، سعید؛ پورزمانی، زهرا؛ جهانشاد، آریتا. (۱۳۹۸). نقش میانجی ذهنیت فلسفی حسابرس بر تأثیر اعتماد اجتماعی و هویت اجتماعی روی قضاوت حرفه‌ای حسابرس. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۴(۷): ۲۳-۶۲.

ارائه مدلی برای اندازه‌گیری جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران: مطالعه مرور نظام‌مند/۲۵

مشعشعی، سید محمد؛ هاشمی، سید عباس؛ فروغی، داریوش. (۱۴۰۰). تأثیر تفاوت‌های فردی بر تعهد سازمانی و رضایت شغلی حسابرسان. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۲(۱): ۵۳-۸۴.

ملانظری، مهناز و شمس، زهرا. (۱۳۹۵). تأثیر هویت حرفه‌ای و ذهنیت نتیجه‌گرا بر قضاوت حرفه‌ای حسابرسان. *پژوهش حسابداری*، ۶(۴): ۱۴۵-۱۵۸.

مهدوی، سید محمدصادق و هوشنگ ظهیری. (۱۳۹۰). نقش سرمایه اجتماعی درون خانواده بر سبک‌های اجتماعی شدن فرزندان. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۳(۳): ۵۱-۶۴. مهدیان، سمیه؛ حکیم زاده، رضوان؛ صفایی موحد، سعید؛ صالحی، کیوان. (۱۳۹۷). بازنمایی ادراک و تجربه زیسته معلمان از منزلت اجتماعی‌شان: مطالعه‌ای به روش پدیدارشناسی. *خانواده و پژوهش*، ۱۵(۱): ۱۹-۳۸.

نصر، محمدعلی؛ خواجوی، شکراله؛ عباسیان، عزت‌الله؛ آقایی، محمدعلی. (۱۳۹۸). طراحی چارچوب کنترل کیفیت برای موسسات حسابرسی و نهاد ناظر در ایران به روش نظریه داده‌بنیاد چندوجهی. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۸(۳۰): ۱۴۹-۱۷۴. نیکخواه آزاد، علی. (۱۳۹۵). *بیانیه مفاهیم بنیادی حسابرسی*. نشریه ۱۲۱ سازمان حسابرسی. همت فر، محمود؛ پور کریم، یعقوب؛ امامدوست، اصغر. (۱۳۸۹). بررسی شکاف انتظارات بین حسابرسان و استفاده‌کنندگان در مورد ویژگی‌های حسابرسان مستقل. *دانش حسابرسی*، ۱۰(۳): ۷۱-۸۴.

References

- Abdollahyan Hamid, Nayebi Hooshang. (2009). Conceptualizing Occupational Prestige: An Empirical Case Study from Iran. *Asian Journal of Social Science*, 37, 192-207.
- Adebayo Olagunju, Micah Christian Leyira. (2012). Audit Expectation Gap: Perspectives of Auditors and Audited Account Users. *International Journal of Development and Management Review*. 7(1). 197-215.
- Amirpour Saeed, S. (2020). Stratification and social inequality: Examining Max Weber's view on social stratification. *Applied studies in social sciences and sociology*. 5(8), 51-60. (In Persian).
- Arad, H., S.M., Moshashae, F., Bayanfar. (2022). Audit Commercialization and Auditors' Subjective Wellbeing: An Analysis of the Iranian Audit Environment. *Accounting and Auditing Review*. 29(1), 1-25. (In Persian).
- BagaeeSarabi, A. (2006). Investigating the effect of perceived social status on job performance. *Journal of Socio-Cultura*. 2(8), 124-144. (In Persian).
- Bamber, E. M. and Iyer, V. M. (2002). Big 5 Auditors' Professional and Organizational Identification: Consistency or Conflict? *A Journal of Practice and Theory*, 21(2), 21-38.

- Barziedeh, F., J., Babajani, A., Abdollahi. (2018). Designing the model of identity in audit judgment: A grounded theory perspective. *Audit Science*. 18(71), 5-36. (In Persian).
- Byrne, Barbara M, (2006). Structural equation modeling with EQS: Basic concepts, applications, and programming. 2nd ed” Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Coakes, S. J., & Steed, L. (2007). SPSS Version 14.0 for windows: Analysis without anguish. Australia. Milton: John Wiley & Sons.
- Czeranowska, O. (2016). Social Definition of Occupational Prestige. *Warsaw Forum of Economic Sociology*, 7(13), 67-88.
- Demir, Süleyman. (2022). Comparison of Normality Tests in Terms of Sample Sizes under Different Skewness and Kurtosis Coefficients. *International Journal of Assessment Tools in Education*. 9(2), 397-409.
- Dianati Deilami, Z. (2020). Modeling the Factors Affecting Maturity of Accounting in Iran. *Management Accounting and Auditing Knowledge*, 9(36), 323-358. (In Persian).
- Felton, S., T. Dimnik, M. Northey. (1995). A Theory of Reasoned Action model of the Chartered Accountant career choice. *Journal of Accounting Education*. 13(1), 1-19.
- Fujishiro, K., J. Xu, F., Gong. (2010). What does “occupation” represent as an indicator of socioeconomic status? Exploring occupational prestige and health. *Social Science & Medicine*. 71, 2100-2107.
- Ganji, K., M. Arabmazar Yazdi. (2021). Identifying the Factors Affecting Professional Turnover Intention among the Auditors. *Iranian Journal of Accounting, Auditing and Finance*. 5(3), 83-106.
- Gholamzadeh, M. (1999). Challenges of auditing profession in Iran. *Bourse Magazine*. 6(72), 40-51. (In Persian).
- Giddens, A. (2009). *Sociology*. UK. Publisher: Polity Press. 6th edition.
- Govara, M. Mohamadi, M.M. (2016). Evolution of Auditing: From the Traditional Approach to the Future Audit. *Auditor*. 4(85), 34-41. (In Persian).
- Grant, M. J. and Booth, A. (2009), A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26: 91-108.
- Hair J.F., M. Sarstedt, CH. Ringle, M, J. Mena. (2012). An assessment of the use of partial least squares structural equation modeling in marketing research. *Journal of the academy of marketing science*. 40(3), 414-433.
- Hakimi R, Tabasi M A, Sorinezami Z. (2016). Studying of the Librarian's Social Status in Iran (The Case Study of South East Provinces of Iran).

- Research on Information Science & Public Libraries*. 22 (1) :159-172. (In Persian).
- Hasas Yeganeh, Y. (2009). *Philosophy of auditing*. Elmi-farhangi publishing. 2th edition. (In Persian).
- Hekmat, H., V., Heydarzadeh Khalife Kandi, Sh., Alizadeh. (2022). Capital Market Reaction to Auditors' Expertise. *Empirical Research in Accounting*. 12(1), 173-194. (In Persian).
- Hosseyni, S. N., safari gerayli, M., & Valiyan, H. (2021). Auditor Effectiveness Attitudes in Negotiating on the Auditor Objectivity: Analysis of the Role of Professional Identity. *Financial Accounting Knowledge*, 8(3), 175-200. (In Persian).
- Imoniana, j.,B. Imoniana. (2020). Auditors' career development and personal identity crisis. *European Research Studies Journal*. 23(1),565-586.
- Jadidi A, Sadeghian E, Khodaveisi M, Maghsoudi Z, Razavi M. (2022). The Iranians' Attitude toward the Social Status of the Nursing Profession. *Health Educ Health Promot*. 10 (1) :123-127.
- Kaab omeir, F., Haidari, G. (2016). Construct and validate a questionnaire Social Position Knowledge and Information Science profession. *Sciences and Techniques of Information Management*, 2(1), 99-122. (In Persian).
- Karami, G., & Tajik, K. (2015). Presenting a Model for Inflation Accounting in Iran. *Accounting and Auditing Review*, 22(1), 105-124. (In Persian).
- Kazemipour, Sh. (2011). People's attitude about the Occupations prestige in Iran and the assessment of its relationship with the socio-economic characteristics of individuals, job and society. *Labor and Society*, 19(128), 43-44. (In Persian).
- Keke H., M. D. Mahlendere, and J.Weber. (2014). Management Accountants Occupational Prestige Within the Company: A Social Identity Theory Perspective. *European Accounting Review*. 23(4), 671-691.
- Kendall, D.E. (2005). *Sociology in Our Times: The Essentials*. USA. Publisher: Cengage Learning. 5th edition.
- Khajavi S, salahi T. Impact of job depletion on performance in performing audit complex tasks. *AAPC 2020*; 4 (8) :243-279. (In Persian).
- Khaldoon Albitar & Ali Meftah Gerged & Hassan Kikhia & Khaled Hussainey. (2020). Auditing in times of social distancing: the effect of COVID-19 on auditing quality. *International Journal of Accounting and Information Management*, 29(1), 169-178.
- khanipour, H., M.N., Farahani, R., Azimi. (2019). Perceived Social status and its organizational, managerial and political predictors among faculty

- members. *Career and Organizational Counseling*. 11(40), 33-52. (In Persian).
- Khosravi, M., & Pournaghi, R. (2019). Dimensions of Research Impact: A Systematic Review. *Scientometrics Research Journal*, 5(9), 203-224. (In Persian).
- Kline, Rex B. (2016). Principles and practice of structural equation modeling.. U.S.A. Guilford Press. 4th ed.
- Kontogiannis Nikolaos, Litina Anastasia, Varvarigos Dimitrios. (2019). Occupation-induced status, social norms, and economic growth. *Journal of Economic Behavior and Organization*. 163 (2019). 348–360.
- Liu Chia-Ying, Wang Wei-Neng. (2020). On the optimality of social status seeking. *Economic Modelling*. 93, 520–525.
- Loi, R., Hang-yue, N., & Foley, S. (2004). The effect of professional identification on job attitudes: A study of lawyers in Hong Kong. *Organizational Analysis*. 12(2), 109–128.
- Lombardi, D.R, Bloch, R, Vasarhelyi, M.A. (2015). The Current State and Future of the Audit Profession. *Current Issues in Auditing*. 9 (1), 10–16.
- MacKinnon, N., T. Langford. (1994). The meaning of occupational prestige scores: a social psychological analysis and interpretation. *The Sociological Quarterly*. 35 (2), 215-245.
- Mahdavi, Gh. Daryaei, A.A. 2016. Attitude toward auditing, marketing and corporate governance (An examination based in Parsons' social action theory). *International Journal of Corporate Social Responsibility*. 1(1), 1-16.
- Mahdavi, M., & Zahiri, H. (2011). The Role of Within-family Social Capital on the Styles of the Offsprings' Socialization. *Journal of Iranian Social Development Studies*. 3(3), 51-64. (In Persian).
- Mahdian S, Hakimzadeh, R, Safaei Movahed, S, Salehi, K. (2018). Teachers' Perception of their Social Status: A Phenomenological Study Based on their Lived Experiences. *Family and research*. 15 (1), 19-38. (In Persian).
- Mahmodian, N., Gh., Soleimani Amiri. (2017). Balance between auditing and marketing. *Accounting and Auditing Studies*. 6(21), 18-31. (In Persian).
- Mashayekhifard S, Pourzamani Z, Jahanshad A. (2019). The Role of Mediating the Auditor's Philosophic - Mindedness on the Affects Social Trust and Social Identity on Professional Judgment. *AAAPC*, 4 (7), 23-62. (In Persian).
- Mohseni, M. (2007). *Introductory sociology*. Didavar publishing. 23th edition. (In Persian).

- Molanazari, M., & Shams, Z. (2016). The Influence of Professional Identity and Outcome Knowledge on Professional Judgment. *Journal of Accounting and Social Interests*, 6(23), 145-163. (In Persian).
- Moshashaei, S.M., S.A., Hashemi, D., Forooghi. (2021). Effects of Individual Differences on Auditors' Organizational Commitment and Job Satisfaction. *Empirical Researches in Accounting*. 12(1), 53-74. (In Persian).
- Nasr, M., Khajavi, S., Abbasian, E., & Aghaei, M. (2019). Developing a quality control framework for Audit firms and Oversight board in Iran Multi-grounded theory. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 8(30), 149-174. (In Persian).
- Nikkhah-Azad, A. (2015). *A Statement of basic auditing concepts*. Audit Organization Publication 121. (In Persian).
- Obermire, K., J. R. Cohen, K. M. Zehms. (2021). Audit committee members' professional identities: Evidence from the field, *Accounting, Organizations and Society*. 93(C), 1-19.
- Owolabi Sunday Ajao, Jayeoba Olajumoke Olamide and Ajibade AyodejiTemitope. (2016). Evolution and development of auditing. *Unique Journal of Business Management Research*. 3(1), 32-40.
- Pernilla, B., T. Umans, P. Skog, E. Theodorsson. (2018). Auditors' professional and organizational identities and commercialization in audit firms *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 31(2), 374-399 .
- Ramasubramanian S. Ch. J. Murphy. (2014). *Laboratory experiments in the social sciences* (second edition). Academic Press.
- Razi, N., Moshabaki, A., Khodadad Hoseini, S. H., & Kordnaeij, A. (2020). Convergence in Multidimensional, Interdisciplinary, and Inter-Organizational Approaches in B2B Sales Performance Evaluation Research: Systematic Literature Review. *Journal of Business Management*. 12(2), 285-314. (In Persian).
- Rodgers Waymond, Guiral Andrés, Gonzalo José A. (2019). Trusting/Distrusting Auditors' Opinions. *IACM 21st Annual Conference Paper*.
- Saam Aram, E., M.A., Ghaempour. (2011). Assessing Social Status of Teachers among Pre-university Students of Qom City between 2003 and 2004. *Iranian social development studies*. 3(4), 77-87. (In Persian).
- Saghafi A, Jamalianpour M. (2018). Blockchain technology and the future of accounting and auditing. *Accountant*. 314(2), 9-16. (In Persian).

- salehnezhad, A., Darvish, H., ahmadi, A. A., & foroozandeh, L. (2018). Meta-analysis of the Researches on the Dignity of Employees in Iran. *Journal of Research in Human Resources Management*. 10(2), 1-22. (In Persian).
- Sangani, M.R., M., Abdoli, H., Valiyan. (2022). Periodic Cognitive Biorhythmic Cycle and Auditors' Professional Judgment Quality. *Empirical Research in Accounting*. 12(1), 123-140. (In Persian).
- Shahalizadeh, R., Nikoomaram, H., Heidarpoor, F., & Rahnamay Roodposhti, F. (2022). Investigating the Relationship between Managers' Leadership Style with Whistleblowing in Auditing Firms: with Emphasis on Theories of Emotional Intelligence and Social Identity. *Financial Accounting Knowledge*. 9(1), 79-111. (In Persian)
- shahbazi, V., Zalaghi, H., & Sheikhi, M. (2022). Investigating the mediating role of occupational well-being in the relationship between excessive workload and Work stress on auditor turnover intention. *Financial Accounting Knowledge*, 9(3), 101-121. (In Persian).
- Shaverdi, T., H., Heydari. Dimensions and occupational identification, measurement a model. (2016). *Career and Organizational Counseling*. 8(28), 152-179. (In Persian).
- Shayesteh Shojaei P, Poorzamani Z, yaghobnezhad A. (2021). The Impact of Ethical standards including Ethical Environment, Professional Commitment, Ethical Values and Ethical Ideology on Performance of Auditors. *AAAPC*. 5 (10) ,281-318. (In Persian).
- Shohani M, Zamanzadeh V. (2017). Nurses' Attitude towards Professionalization and Factors Influencing It. *J Caring Sci*. 6(4), 345-357.
- Stack, Ryan and Malsch, Bertrand. (2022). Auditors' Professional Identities: Review and Future Directions. *Accounting Perspectives, Forthcoming*, 21(2), 177-206.
- Teck Heang Lee, Azham Md. Ali. (2008). The evolution of auditing: An analysis of the historical development. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 4(12), 1-8.
- Thompson Mindi N, Subich Linda M, (2011). Social Status Identity: Antecedents and Vocational Outcomes. *The Counseling Psychologist*, 39(5), 735-763.
- Tim D. Bauer. (2015). The Effects of Client Identity Strength and Professional Identity Salience on Auditor Judgments. *The Accounting Review*, 90(1), 95-114.
- To Christopher, M. Leslie Lisa, J. Torelli Carlos, L. Stoner Jennifer. (2020). Culture and social hierarchy: Collectivism as a driver of the relationship

between power and status. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 157, 159–176.

Tsakissiris, J. (2016). *The role of professional identity & self-interest in career choices in the emerging ICT workforce*. Masters by Research thesis, Queensland University of Technology.

Wang Pengji, Yuan Lin, Wu Jie. (2017). The joint effects of social identity and institutional pressures on audit quality: The case of the Chinese Audit Industry. *International Business Review*, 26(4), 666-682.

Ying Liu Ch., W. Neng Wang. (2020). On the optimality of social status seeking. *Economic Modelling*, 93, 520–525.

پیوست ۱: پرسشنامه

الف: اطلاعات جمعیت‌شناختی

- جنسیت زن مرد
- سن (سال) ۲۰-۳۰ ۳۰-۴۰ ۴۰-۵۰ ۵۰ به بالا
- سابقه کار حرفه حسابرسی (سال) ۱-۱۰ ۱۱-۲۰ ۲۰ به بالا
- آخرین سمت در حرفه حسابرسی شریک مدیر حسابرسی سرپرست حسابرسی حسابرس ارشد حسابرس
- وضعیت اشتغال در حرفه حسابرسی موسسات حسابرسی شاغل انفرادی سازمان حسابرسی غیرشاغل
- چنانچه در وضعیت غیرشاغل در حرفه حسابرسی هستید، در صورت تمایل، دلیل ترک حرفه را بیان فرمایید.

ب: ابعاد منزلت حرفه‌ای

۱. باتوجه به وضعیت فعلی حرفه حسابرسی در ایران، تحقیق در زمینه جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی مفید است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۲. یکی از انگیزه‌های فردی ورود افراد به حرفه حسابرسی در ایران، ترکیبی از انگیزه‌های غیرمادی است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۳. یکی از انگیزه‌های فردی ورود افراد به حرفه حسابرسی در ایران، ترکیبی از انگیزه‌های مادی است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۴. داشتن دستورالعمل‌های اخلاقی از ویژگی‌های بارز حرفه حسابرسی در ایران است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۵. یادگیری مستمر و ارتقای (دانش و تجربه) حرفه‌ای از ویژگی‌های بارز حرفه حسابرسی در ایران است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۶. جذابیت حرفه‌ای و کسب رضایت درونی مانند خبره بودن و داشتن آزادی عمل حرفه‌ای، از عوامل ایجاد هویت اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۷. مطلوبیت اجتماعی مانند داشتن حس خدمت به مردم و ارزشمندبودن حرفه در جامعه از عوامل ایجاد هویت اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
- ج: ابعاد قشریندی اجتماعی حرفه حسابرسی
۸. قشریندی اجتماعی شامل بُعد اقتصادی روی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران اثرگذار است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۹. قشریندی اجتماعی شامل بُعد سیاسی روی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران اثرگذار است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۱۰. قشریندی اجتماعی شامل بُعد اجتماعی روی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران اثرگذار است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۱۱. قشریندی اجتماعی شامل بُعد فرهنگی روی جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران اثرگذار است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۱۲. در این پرسشنامه جنبه‌های مختلف جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران مورد توجه قرار گرفته است.
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم
۱۳. خواهشمند است چنانچه از نظر حضرتعالی موردی اثرگذار در باب جایگاه اجتماعی، چالش‌ها و راهکارهای بهبود وضعیت فعلی حرفه حسابرسی در ایران حائز اهمیت است و در پرسشنامه پیش‌رو به آن اشاره نشده است، بیان فرمایید.